ION BĂIEŞU

Chiţimia

piesă în două părţi

ION BĂIEŞU

Chiţimia

Cuprins

PERSONAJELE.....4
PARTEA I.....5
PARTEA a II-a.....35

PERSONAJELE

CHIŢIMIA I — 40 de ani
CHIŢIMIA II — 20 de ani
VICA — soţia lui CHIŢIMIA I — 40, iar apoi 20 de ani
PROFESORUL — 45-50 de ani
JAPONEZUL — 35 de ani
FILOZOFUL — 45-50 de ani

PARTEA I

O cameră oarecare, neîngrijită şi fără gust mobilată — camera salon a familiei CHIŢIMIA I. Un glasvand, deschis aproape tot timpul, desparte acest salon de dormitor, care va fi plasat în fundul scenei. În dormitor se află o oglindii, două noptiere şi un pat foarte larg în care doarme, acoperita până peste cap cu plapuma, VICA. CHIŢIMIA I, tip cu figura decavată, vizibil marcat de o înceată şi sigură degradare morala, îmbrăcat într-un halat de casa jerpelit, stă la masă, în salon, şi cercetează nişte hârtii, trăgând aprig din ţigară. În acest timp, bombăne, fluieră, geme, trânteşte scaunul. Vica se trezeşte şi scoate de sub plapumă un cap acoperit cu păr roşcat, pus pe moaţe. E slabă şi urâtă.

VICA (*cu glas suferind*): Eu nu am dreptul să dorm în casa asta? (*Nu i se răspunde.*) Întreb: eu nu am dreptul să dorm în rasa asta? Există, în general, dreptul de a dormi?

CHIŢIMIA I (*cu silă*): Probabil că există, dar nu e scris nicăieri. Adică nu suntem obligaţi să-l respectăm.

VICA: Ce vrei să spui cu asta?

CHIŢIMIA I: Nimic în plus.

VICA: De ce de nu ştiu câte ore te foieşti prin casă şi mă laşi să dorm? (*Plânge.*) Dacă tu ai avea servici şi ai munci, eu nu te-aş lăsa pe line să dormi? Nu te-aş lăsa?

CHIŢIMIA I: Probabil că nu.

VICA: Ba da! Te-aş lăsa. Eu nu sunt câine, ca tine!

Nenorocitule!

CHIŢIMIA I (*nu recepţionează insulta, îşi vede mai departe de ale lui. Apoi i se adresează pe un ton duios*): Fetiţă scumpă şi dulce, nu vrei tu să-mi faci o cafeluţă bună si aromată, aşa cum numai tu ştii să faci?

VICA (*se ridică din pat; nu mai e supărată pe el*): Ba da. Am să-ţi fac. (*Îşi pune un capot, vine lângă el şi-l mângâie pe păr.*) Scumpul meu, iar te-ai sculat cu noaptea-n cap şi iar te-ai îngropat în hârtii. Ţi-a venit vreo idee? (*El nu răspunde.*) Tu, când n-ai somn, înseamnă că eşti chinuit de idei. Nici un chin nu e mai groaznic decât chinul celui care gândeşte o idee. Care o gândeşte sau o pândeşte — tot aia. (*E nedumerită că el nu-i răspunde.*) Mă duc să-ţi fac cafeluţa. (*Dar nu se duce, continuă să pălăvrăgească.*) Azi iau salariul şi am să fac diferite cumpărături, deci voi întârzia circa o oră. Vreau să-ţi fac o surpriză: să-ţi cumpăr o haină pentru seară. Luna viitoare am să-ţi cumpăr un pantalon şi atunci poate că ieşim şi noi, în sfârşit, undeva, într-o seară. În viaţa ta n-ai ieşit şi tu seara cu mine în oraş. Ziua nu ieşi pentru că munceşti, noaptea nu ieşi pentru că gândeşti... Poate mergem şi noi la un teatru. Am auzii că se joacă o comedie foarte drăguţă. A văzut-o o colegă de birou şi mi-a zis c-a râs o dată acolo, în sală, şi-a mai râs şi a doua oară acasă, când şi-a adus aminte. Ştii ce mi-a spus tipa? Că râsul dezvoltă plămânii, e o descoperire ştiinţifică de ultimă oră. Apropo de colegă: ieri, o colegă de birou a venit şi ne-a anunţat... (*Se abţine să spună mai departe. El o priveşte lung, cu ură şi dispreţ.*) Gata, dragul meu, ştiu că am spus prostii şi banalităţi, dar am făcut-o anume ca să-ţi mai alung glodurile. în ultimul timp eşti foarte chinuit şi mi-e milă de line. Mă duc să fac cafeluţa.

(*Pleacă în bucătărie. Chiţimia I continuă să răscolească prin hârtii. La un moment dat găseşte una şi strigă.*)

CHIŢIMIA I: Asta e!
VICA (*din bucătărie*): Ai găsit ceva important?
CHIŢIMIA I: Da, am găsit exact ceea ce mă interesa. Bravo! Profesorul se va bucura nemaipomenit. E o schemă teribil de importantă. Ultima chichiţă care ne ţinea pe loc.
VICA (*vine cu ceaşca de cafea spre el, se împiedică şi varsă puţin pe covor; întâmplarea o face să încremenească de spaimă*): Am vărsat puţină cafea pe covor...
CHIŢIMIA I (*îşi iese din minţi*): Întotdeauna trebuie să verşi tu cafeaua pe covor! Întotdeauna! Parcă eşti blestemată!
VICA (*dezolată*): M-am împiedicat...
CHIŢIMIA I: Şi de ce trebuie să te împiedici? Unde scrie că trebuie să le împiedici tocmai atunci când îmi aduci mie cafeaua?
VICA (*plânge*): Ah, Doamne, viaţa mea e un infern! Toată lumea are voie să se împiedice, numai eu nu am voie! Orice femeie de pe lume are voie să verse cafeaua, numai eu nu! (*Indignată*.) De ce?
CHIŢIMIA I (*sufocat de mânie*): Îţi interzic să-mi pui astfel de întrebări! Îţi interzic!
VICA: Foarte bine! Şi-aşa nu eşti niciodată în stare să-mi dai un răspuns ca lumea. Ca să te pedepsesc, am să beau restul cafelei.
CHIŢIMIA I: Foarte bine. Eu cafea vărsată nu beau.
VICA: Cu pretenţiile astea ale tale n-ai să ajungi departe. Să-ţi intre bine în cap!

(*Pauză. Ea bea cafeaua. El răsfoieşte hârtiile de pe masă*.)

CHIŢIMIA I (*înveselindu-se brusc*): Anonima pe care i-am trimis-o ieri proprietăresei şi-a atins ţinta.

VICA: Dar ce-ai scris in ea?

CHIŢIMIA I: C-am văzut-o alaltăieri seara pe fiică-sa sărutându-se cu unul pe ploaie.

VICA: Alaltăieri seara n-a plouat.

CHIŢIMIA I: N-are importanţă. Important e că maică-sa a bătut-o de-a rupt-o. Demult aveam boală pe fâţâita aia.

VICA: Dar ce ţi-a făcut?

CHIŢIMIA I: Nimic. Mă enervează faptul că e foarte blondă şi că are nişte picioare superbe. În general, femeile cu picioare superbe mă scot din minţi, pentru că toate sunt infatuate. Mă întreb ce s-ar fi întâmplat dacă şi tu ai fi avut picioare frumoase. Sau dacă ai fi fost, pur şi simplu, frumoasă în general.

VICA (*gata să plângă*): Ştii foarte bine că am fost frumoasă în general şi că, dacă nu mai sunt, e din cauza ta.

CHIŢIMIA I: Dar ce ţi-am făcut eu, doamne fereşte?

VICA: Mi-ai otrăvit viaţa! Mi-ai otrăvit-o cu minciuni şi cu promisiuni! (*Ia de pe perete o fotografie înrămată şi i-o aruncă pe masă.*) Uite ce frumoasă eram când m-ai cunoscut! Ce picioare aveam, ce talie, ce mers! Din cauza ta nu mai sunt frumoasă!

CHIŢIMIA I: Nu te enerva, pentru că trebuie să pleci la serviciu! Salariaţii nu trebuie să fie nervoşi. Ei trebuie să fie calmi. (Trecând, brusc, la altă idee.) Am citit în ziar una bună: doi adolescenţi au mers desculţi prin zăpadă, protestând împotriva părinţilor care le persecutau amorul. Amândoi sunt acum în spital pentru aprindere de plămâni. Ce părere ai de chestia asta?

VICA: Ai decupat-o?

CHIŢIMIA I: Bineînţeles. Am pus-o la colecţie. Colecţia mea de fapte anormale a sporit masiv în ultimul timp. Studiind-o, recent, am ajuns la următoarea concluzie: procentul de nenorociri a crescut în lume cu peste cincisprezece la sută faţă de anul trecut. (*Pauză.*)

VICA (*transfigurată*): Trăiesc de două zile cu un sentiment

acut. Cu sentimentul că azi trebuie să mi se întâmple ceva.

CHIŢIMIA I: Şi de ce nu ţi se întâmplă?

VICA: Nu ştiu. Dar ziua nu e trecută. Mai e timp. În câte suntem astăzi?

CHIŢIMIA I: Ştiu, dar nu mă interesează.

VICA: Precis, azi trebuie să mi se întâmple ceva. Mi-am dat scama încă din somn. Era în mine un freamăt neobişnuit.

CHIŢIMIA I: Sper că nu aştepţi nimic din partea mea.

VICA: Tu nu mi-ai dăruit niciodată o întâmplare neaşteptată, care să mă surprindă. Tu nu crezi în întâmplări. Tu nu ştii ce rol important au întâmplările în viaţa omului şi chiar a animalelor. Ca şi cum viaţa n-ar fi un şir de întâmplări...

CHIŢIMIA I: Doamne, câte prostii şi banalităţi spui tu în fiecare dimineaţa, draga mea! Fii atentă, într-o zi am să ţi le număr!

VICA: Nu încerca să mă intimidezi. Adevărul e ăsta: suntem de douăzeci de ani împreună şi tu nu mi-ai dăruit nici o întâmplare mai de doamne-ajută.

CHIŢIMIA I: Dacă aveam, îţi ofeream. Dar vezi bine că nu am. Aşteaptă.

VICA: Acum douăzeci de ani, când te-ai întors atât de schimbat, emoţionându-mă ca pe o fecioară nevinovată ce eram, mi-ai promis că peste exact douăzeci de ani ai să-mi spui ceva. Ceva! Îmi aduc aminte ca azi: când mi-ai făcut promisiunea respectivă îţi străluceau ochii în cap. Erai de-a dreptul transfigurat. (Încremeneşte o clipă, apoi ia poşeta de pe masă, caută în ea o agendă de buzunar, o răsfoieşte cu febrilitate, după care scoate un ţipăt şi se prăbuşeşte pe scaun.)

CHIŢIMIA I (*ironie*): Despre ce este vorba, draga mea?

VICA (*îşi revine cu greu: e fericită*): Presimţirea nu m-a înşelat! Pe mine presimţirile nu mă înşeală. Ah!

CHIŢIMIA I: Te-am întrebat despre ce e vorba.

VICA (se apropie de el şi-l îmbrăţişează): Dragul meu. azi s-au împlinit douăzeci.
CHIŢIMIA I: Douăzeci de ce?
VICA: De ani.
CHIŢIMIA I: De când?
VICA: De când te-ai întors tu şi ne-am căsătorit. Mai ţii minte?
CHIŢIMIA I: Ţin. Şi ce-i cu asta?
VICA: Nu mă feliciţi?
CHIŢIMIA I: Dacă te felicit pe tine, înseamnă că trebuie să mă felicit şi pe mine, ceea ce nu e cazul.
VICA (*palidă*): Nu e cazul?!
CHIŢIMIA I (*în retragere*): Nu e cazul să ne emoţionăm acum, dimineaţa, când tu eşti grăbită. Dacă iei leafa, diseară ieşim un ceas, două, să bem o bere, poate chiar şampanie... Vom sărbători evenimentul... Dacă doreşti... eventual... ne vom şi emoţiona... E clar, te scot în lume...
VICA (*tulburată*): Nu asta mă interesează... Azi e ziua aceea când ar trebui să-mi spui ceva! Recunoşti? Recunoşti că mi-ai promis?
CHIŢIMIA I: Ce ţi-am promis?
VICA: În scara nunţii, acum douăzeci de ani, când eram numai noi, tu te-ai tulburat grozav la un moment dat, te-ai uitat lung la mine şi mi-ai spus: „Cândva va trebui să-ţi explic ceva, dar asta mai târziu, peste vreo douăzeci de ani... Să-mi aduci aminte...” Mi-ai spus sau nu mi-ai spus aşa?
CHIŢIMIA I: Da. recunosc. Ţi-am spus.
VICA: E ceva important?
CHIŢIMIA I: Probabil.
VICA: Îmi spui? Hai, spune-mi!
CHIŢIMIA I: Nu-ţi spun.
VICA: De ce?
CHIŢIMIA I (*enervat*): Pentru că nu vreau?
VICA (*disperată*): Ah, Doamne, Dumnezeule! Am stat cu

tine douăzeci de ani, îndurând mizerie materială şi spirituală, aşteptând ziua când ai să-mi spui ceva, iar când vine, în sfârşit, ziua respectivă, tu refuzi! Spune-mi măcar dacă e vorba de o mărturisire sentimentală sau indiferent de ce gen este.

CHIŢIMIA I: Da, e vorba de o mărturisire, dar în nici un caz sentimentală. Să nu te aştepţi la mărturisiri sentimentale din partea mea. Una: pentru că nu pot să fac aşa ceva. Doi: pentru că nu meriţi.

VICA: Nu merit?

CHIŢIMIA I: După ce mi-ai vărsat cafeaua pe covor, evident că nu meriţi.

VICA: Perfect. Ţine minte cum le-ai purtat cu mine astăzi şi fii atent cum am să mă port şi eu cu tine în viitor. Fii atent!

CHIŢIMIA I: Îmi pare rău că te-ai supărat, dar azi nu pot să-ţi spun nimic. (Vica se duce în bucătărie şi-i aduce altă cafea.) Mersi. Am să-ţi spun despre ce-i vorba. Fii liniştită. Dar nu acum. Nu am dispoziţia necesară. Probabil diseară vom avea o discuţie. Pregăteşte-te.

VICA: Cum?

CHIŢIMIA I: Sufleteşte.

VICA: Mulţumesc pentru promisiune. Eu am să plec la servici.

CHIŢIMIA I: În curând va sosi şi Profesorul şi ne vom apuca şi noi de treabă. Dacă afli ceva noutăţi prin oraş, te rog să nu te uiţi.

VICA: Nu, n-am să le uit. Mă duc să mă îmbrac.

CHIŢIMIA I (*îngândurat*): Ascultă! Azi-noapte tu ai dormit adânc?

VICA: Nu prea. De ce?

CHIŢIMIA I: Eu n-am dormit aproape de loc. Am lucrat, m-am învârtit... Ai auzit ceva zgomote de-aici care te-au deranjat?

VICA: Nu, că glasvandul era închis.

CHIŢIMIA I: N-ai auzit nimic, nimic?

VICA: Ba da. La un moment dat vorbeai cu cineva.
CHIŢIMIA I (*tulburat*): Ai auzit?
VICA: Da. A fost cineva pe la tine?
CHIŢIMIA I: Altfel cu cine vorbeam? Sau crezi cumva că vorbeam singur?
VICA: Nu, vorbeai cu cineva. Îmi aduc aminte precis. Cine era?
CHIŢIMIA I (*evaziv*): Cineva... Un prieten vechi... A venit, pur şi simplu, să mă vadă... (*Pauză. Cei doi se privesc lung, încordaţi.*)
VICA: Dacă era un prieten vechi, de ce nu mi-ai spus nimic de el până acum?
CHIŢIMIA I: Pentru că a murit.
VICA: Cum a murit?
CHIŢIMIA I: Da. A murit pur şi simplu. Acum douăzeci de ani.
VICA (*cu un glas alb*): Acum douăzeci de ani?
CHIŢIMIA I: Da, acum douăzeci de ani.
VICA (perplexă şi indignată): Nemernicule! Şi mincinosule! (Plânge.) De ce-ţi baţi joc de mine. Cum ai vorbit cu el, dacă a murit?
CHIŢIMIA I (cu dispreţ): Vai de capul tău! Pui nişte întrebări atât de tâmpite, că mă înfiori. Mai bine taci din gură!
VICA: De ce mă insulţi? De ce preferi să mă insulţi, în loc să-mi răspunzi la întrebări?
CHIŢIMIA I (*o priveşte lung şi crunt; apoi se aude soneria de la intrare*): Vezi c-a venit Profesorul!
VICA: Şi dacă a venit, ce?

(*Pleacă în baie. Intră Profesorul, alură de atlet, cu bărbiţă, îmbrăcat cu o îngrijire ostentativă.*)

PROFESORUL (expansiv): Bună dimineaţa, domnule Chiţimia!
CHIŢIMIA I: Bună dimineaţa, Profesore!

PROFESORUL: Doamna Vica a plecat la servici?

CHIŢIMIA I: Nu, dar e pe cale să plece.

PROFESORUL: Excelent! (*Îşi freacă palmele, e foarte vesel.*) Am o poftă de muncă de-mi vine să rup pietre în două. Clocoteşte energia în mine ca lava într-un vulcan! Lucrăm zece ore fără oprire! Te simţi în stare?

CHIŢIMIA I: Nu cred. Eu nu am energia şi entuziasmul dumitale. Nu mă simt prea bine. Sunt palid?

PROFESORUL: Fii calm. Arăţi ca un brad. Am să-ţi fac o comunicare importantă. (*Confidenţial.*) M-am văzut cu Japonezul aseară. Trebuie să grăbim treaba. Tipul nu mai poale aştepta.

CHIŢIMIA I: Să grăbim.

PROFESORUL: Să grăbim, desigur, dar... (*În şoaptă.*) Mai am nevoie de bani. Am nevoie de încă două mii de lei pentru materiale. În plus, am cheltuit aseară cu Japonezul două sule patruzeci şi opt de lei la restaurant. Individul a mâncat două muşchiuri tartare şi a băut numai whisky american, de patruzeci şi şase de lei suta de grame. (*Scoate nota şi i-o arată.*) Avem nevoie de bani.

VICA (*vine din baie, îmbrăcată pentru plecare*): Nu mai dau nici un leu, domnule Profesor! Să vă fie clar!

PROFESORUL: Buna dimineaţa, scumpă doamnă! Dar să ştiţi că arătaţi excelent. Aveţi o faţă odihnită şi o privire plină de sănătate.

VICA: Mulţumesc, domnule Profesor, dar vă rog să încetaţi de a ne mai cere hani. Nu mai avem de unde. Mai mult de jumătate din salariul meu se duce pentru aceasta idee, inclusiv banii pe care i-am luat pe lucrurile vândute din casă. Mi-am vândut toate bijuteriile primite de la părinţi, inclusiv astrahanul. Aţi văzut ce frig şi vânt e afara, iar eu mă duc la servici îmbrăcată în balonsaid. Nu mai dau nici un han!

CHIŢIMIA I (*ameninţător*): Te rog nu te enerva, că-mi strici ziua!

VICA: Dragul meu, nu vreau să-ţi stric ziua, dar asta e situaţia. Nu mai avem bani.

PROFESORUL: Stimată doamna, vă rog sa mă credeţi că v-am înţeles perfect şi că pe mine m-aţi convins. Gândiţi-vă însă că, dacă nu mai avem bani pentru investiţii, trebuie să oprim treaba exact când mai e ultimul pas de făcut. Mai avem un singur pas, înainte de a da lovitura cea mare. Japonezul aşteaptă să-i dăm prototipul şi să încheiem contractul. Deja şi-a pierdut răbdarea. (*Ridică cearşaful care acoperă un obiect ciudat, aşezat pe o masă alăturată. E un tren în miniatură care staţionează în faţa machetei unei gări.*) Uitaţi, suntem aproape gata. Mai avem două gări de făcut şi suntem gata.

CHIŢIMIA I: Plus câteva tronsoane la linia ferată.

PROFESORUL: Astea sunt un fleac. Traversele există.

VICA (*se apucă cu mâinile de cap*): Vă cred, vă cred, dar de unde bani, domnule Profesor? De un an de zile ne tot promiteţi şi ne duceţi cu vorba, pentru că ştiţi să vorbiţi al naibii de convingător şi de abil, încât înclin să cred că sunteţi pur şi simplu un escroc. Iertaţi-mă, dar asta este impresia mea sinceră.

PROFESORUL: Doamnă, să nu vă închipuiţi cumva că mă jigniţi, făcându-mă escroc, pentru că acesta este adevărul. Ideea invenţiei este proprietatea domnului Chiţimia, iar eu m-am aliat cu intenţia clară de a-mi însuşi jumătate din venitul care va rezulta din vinderea ei. Sunt un escroc! Trebuie să judecăm însă şi celălalt aspect: dacă nu eram eu ca s-o pun în circulaţie, ideea ar fi rămas idee, iar dumneavoastră săraci toată viaţa. Stimată şi dragă doamnă, în curând vom fi bogaţi! L-am şi anunţat pe japonez că nu acceptăm nici o centimă sub un milion de dolari. Plătim impozitul corespunzător şi rămâne fiecare cu câte zece milioane de lei curaţi în buzunar. Sunt uimit de faptul că dumneavoastră nu realizaţi ce şansă imensă ne pândeşte.

VICA: Nu ştiu, domnule Profesor, nu ştiu. Prefer să nu mă mai gândesc la nimic. Dumneavoastră vorbiţi de milioane de lei şi de dolari, iar mie îmi luaţi şi ultimii bani din poşetă. Eu nu vreau să fiu bogată şi nu vreau să fac sacrificii la nesfârşit pentru o idee pe care n-o înţeleg şi în care nu am pic de încredere.

PROFESORUL: Vai, doamnă, zău că mă uimiţi! Atât timp aţi mers cot la cot cu noi, ne-aţi transmis entuziasmul dumneavoastră contagios, ne-aţi susţinut materialiceşte, ne-aţi îmbărbătat sufleteşte, iar acum ne descurajaţi? (*O ia deoparte*.) Ştiţi foarte bine ca domnul Chiţimia are o fire sensibilă, şanjantă, influenţabilă, plus că e şi foarte leneş, pansiv, lasă-mă să te las şi că atât aşteaptă, o descurajare, ca să nu mai lucreze. (*Confidenţial*.) Aflaţi că acum câteva zile a făcut o criza teribilă de neîncredere în el.

VICA: Adică?

PROFESORUL: A făcut o criză! S-a enervat, a urlat... Era să arunce cu trenul după mine...

VICA: Îl înţeleg...

PROFESORUL: Şi eu îl înţeleg, dar nu e cazul să ne împotmolim la mal. Dimpotrivă, trebuie să grăbim. Japonezul mă presează zilnic, i-am dat cuvântul de onoare că în câteva zile vom fi gata. Vă rog să procuraţi nişte bani, scumpă doamnă, avem nevoie pentru materiale. Poate faceţi un împrumut la CAR, poate spuneţi o minciună: o nenorocire în familie, ceva... Măcar o mie de lei...

VICA (îngândurată): Nu ştiu, domnule Profesor. Nu ştiu nimic. Mă duc la servici, sunt în întârziere. (*Către Chiţimia I*.) Dacă ţi-e foame, pentru tine e mâncare în frigider. La revedere! (*Iese*.)

PROFESORUL (*la mult timp după ce Vica a plecat*): La revedere, scumpă doamnă! (*Cei doi tac îndelung şi privesc macheta*.) Gara pe care am terminat-o ieri a ieşit excelent. În sensul că e foarte cochetă. Ar mai

trebui un singur amănunt: să pictăm nişte flori la ferestre. Şi să sădim nişte pomi pe peron.

CHIŢIMIA I (*grav şi solemn*): Profesore, te anunţ că s-a schimbat ceva... A intervenit ceva...

PROFESORUL: Observ. E ceva neobişnuit pe faţa dumitale. Se vede cu ochiul liber. Nu mai crezi în mine?

CHIŢIMIA I: Toată noaptea n-am închis un ochi. M-am gândit, m-am gândit, m-am gândit. Dumnezeu ştie la ce m-am gândit.

PROFESORUL (*cu un entuziasm forţat*): E clar. Se apropie finalul, vine victoria, vine succesul şi asta îţi dă o stare de nelinişte. Simţi cum vei fi, în sfârşit, bogat şi celebru. Ţi se tulbură metabolismul. Ce te faci dacă iei premiul Nobel? Primul român care ia premiul Nobel! Cum vei reacţiona? Te-ai întrebat dacă sănătatea te va ajuta să rezişti la un astfel de şoc?

CHIŢIMIA I: Rezist, nu asta e problema. Mă enervează faptul că dumneata singur recunoşti că eşti un escroc.

PROFESORUL: Şi ce importanţă are asta? Dacă eram un om cinstit, nu ţi-aş fi cerut să-mi dai jumătate din venitul rezultat de pe urma unei idei care-ţi aparţine. Adică, te-aş fi ajutat dezinteresat şi aş fi fost cinstit. Dar eu vreau bani, deci sunt escroc! De ce atâta vorbărie pentru o chestie clară ca lumina zilei?

CHIŢIMIA I: Dar nu faptul că-mi iei jumătate mă interesează. Problema e cu Japonezul.

PROFESORUL (*îngrijorat*): Ce e cu Japonezul?

CHIŢIMIA I: Adică există sau nu? Scuză-mă că te întreb direct.

PROFESORUL: Bineînţeles că există. Aseară am luat masa împreună la restaurantul „Ambasador”. Ţi-am arătat şi nota de plată.

CHIŢIMIA I: Nu e suficient. Aş dori o confirmare. Adică vreau să-l văd în carne şi oase.

PROFESORUL: Formidabil! Formidabil cum am intuit eu că doreşti să-l vezi în carne şi oase. Aseară, la restaurant,

în timp ce-şi îngurgita muşchiul tartar, i-am spus Japonezului, franş: „Dragul meu, e bine să treci mâine pe la domnul Chiţimia, pentru a discuta unele detalii şi pentru a face cunoştinţă. Vizita e oarecum riscantă, dar trebuie s-o faci”. Iar el a fost de acord. (*Se uita la ceas*.) S-ar putea să pice din moment în moment. Pune-ţi un costum. Discuţi cu un om de afaceri.

CHIŢIMIA I: Nu am chef să-mi pun costumul! Sunt la mine acasă, sunt inventator şi cred că pot să-l primesc şi în halat.

PROFESORUL: Bineînţeles. S-ar putea să-i faci o impresie mai bună în halal. Dă-mi voie, totuşi, să te pieptăn puţin. (*Scoate un pieptene şi-i aranjează părul*.) Îmi pare rău că trebuie să ţi-o spun, dar arăţi mizerabil. Ai o figură clasică de frizer sau vânzător de zarzavaturi. Cred că n-o să-i faci o impresie prea bună. Adică n-o să-i vină să creadă că dintr-un cap mototolit ca ăsta a ieşit o idee de geniu. Apropo, nu te-am întrebat niciodată cum şi de unde ţi-a venit ideea. Am ţinut să fiu delicat.

CHIŢIMIA I: Nu vreau să-ţi dau nici un fel de explicaţii. Ideea mi-a venit acum douăzeci de ani, pur şi simplu. Mi-a picat în cap ca un pietroi. (*Se aude soneria*.) A venit Japonezul!

PROFESORUL: Mă duc eu să-i deschid. (*Se duce în anticameră, unde întârzie destul de mult. Apoi se întoarce, însoţit de Japonez, tip tânăr, elegant, cu un zâmbet permanent pe faţă*.) Maestre Chiţimia, dă-mi voie să-ţi fac cunoştinţă cu domnul Samuki.

JAPONEZUL (*se înclină în faţa lui Chiţimia*): Încântat.

CHIŢIMIA I:De asemenea. Dar ştiţi deja româneşte?

PROFESORUL: Ştie unele cuvinte şi fraze şi înţelege aproape tot, inclusiv înjurăturile. Are o dexteritate la învăţat limbi străine ce nu s-a pomenit. Limba romană a prins-o în trei săptămâni.

CHIŢIMIA I (*către Japonez*): Din ce oraş sunteţi?

JAPONEZUL (*speriat*): Poftim?

CHIŢIMIA I: Din ce localitate?

JAPONEZUL (*derutat, face un mare efort ca să-şi aducă aminte*): Hiroşima!

CHIŢIMIA I: De-acolo, unde-a căzut bomba?

JAPONEZUL (tresare îngrozit): Care bombă?

PROFESORUL: Atomică.

JAPONEZUL (râde): Aha! (*Se tace. Moment penibil, cu zâmbete convenţionale*.)

PROFESORUL: Domnule Samuki, deoarece ştiu că sunteţi grăbit, ca orice om de afaceri, vă invit să studiaţi câteva clipe macheta despre care v-am vorbit. (*Către Chiţimia I*.) Pot să-i dau explicaţiile cuvenite?

CHIŢIMIA I: Te rog.

PROFESORUL: După cum v-am relatat ieri la restaurant, ideea domnului Chiţimia, cu care va revoluţiona transporturile din întreaga lume, este simplă la prima vedere, ca orice idee de geniu. El şi-a imaginat — şi e pe cale să realizeze — trenul care merge fără locomotivă. Adică trenul are o locomotivă, dar aceasta nu foloseşte nici un fel de combustibil. Ajutată de nişte contragreutăţi aşezate pe roate, locomotiva porneşte, iniţial, dintr-o gară construită în vârful unei pante. Mergând la vale, locomotiva îşi ia viteza cuvenită pentru a ajunge în gara următoare, care e aşezată, de asemenea, într-un vârf de pantă. De aici, porneşte din nou, îşi ia avântul necesar şi ajunge în gara următoare şi aşa mai departe. Un perpetuum mobile pe roate. Societăţile de cale ferată care o vor cumpăra, nu au de făcut decât să-şi adapteze liniile pe care vor merge trenurile respective, adică să construiască nişte pante artificiale, pe care să urce gările. Peste câteva săptămâni vom termina de construit ultimele două gări şi atunci veţi putea să faceţi proba, apoi veţi putea să luaţi macheta şi să plecaţi cu ea în Japonia, pentru a o arăta trustului dumneavoastră.

CHIŢIMIA I: Nu înainte, însă, de a încheia contractul.

JAPONEZUL: Evident. Evident.

CHIŢIMIA I: Şi de a ne da avansul corespunzător. Macheta mă costă până amin peste zece mii de lei. Plus munca fizică.

JAPONEZUL: Evident.

CHIŢIMIA I: Asupra preţului sper că nu există nici un fel de discuţii. Nu lăsăm nimic sub un milion de dolari.

JAPONEZUL: Ben sur.

CHIŢIMIA I: Vorbiţi şi franţuzeşte?

JAPONEZUL: Un peu.

PROFESORUL: Domnule Chiţimia, vrei să vii puţin? (*Se retrag de o parte*.) N-ai nimic să-l serveşti pe Japonez? Măcar pentru impresie.

CHIŢIMIA I: Nişte vişinată. (*Se duce în bucătărie*.)

PROFESORUL (*către Japonez, în şoaptă*): Vorbeşte cât mai puţin şi cât mai stricat. Şi rânjeşte tot timpul.

JAPONEZUL: Păi n-am rânjit?

PROFESORUL: Dar de ce nu te-ai mirat când ai văzut macheta, de ce nu te-ai uluit, de ce n-ai făcut ţţţ? Fii atent, mai mult de două pahare nu hei, că pe urmă-ţi dai în petec. Zici că eşti grăbit şi pleci. La ieşire spui ceva cu avansul. Şi degajat, cât mai degajat!

CHIŢIMIA I (*vine cu o lavă pe care se află o sticlă cu vişinată şi trei păhărele. Aşază tava pe masă, apoi îi priveşte lung şi sever pe cei doi*): Va să zică...

PROFESORUL: Îmi dai voie să servesc eu?

CHIŢIMIA I (*nervos*): Nu serveşti nimic! Va să zică aşa, domnule Profesor, îţi baţi joc de mine?

PROFESORUL: Nu înţeleg.

CHIŢIMIA I: Uşa de la bucătărie era deschisă şi am auzit tot.

PROFESORUL: Ce-ai auzit?

CHIŢIMIA I: Tot. Dânsul e japonez cum sunt eu papuaş. (*Se îndreaptă spre Japonez şi-i smulge sprâncenele*.) Acum ştiu cine-i tipul: fiul portăresei, care s-a întors recent din puşcărie. Nu eşti tu, Gicule?

PROFESORUL: Ra da. Chiar el e!

CHIŢIMIA I: Şi atunci? Pentru ce ai înscenat această farsă? (*Începe să plângă*.) De ce? De ce mă păcăleşti tot timpul? De ce-ţi baţi joc de mine?

JAPONEZUL (*timid*): Domnu' Chiţimia, de ce spuneţi că am ieşit din puşcărie, când eu...

CHIŢIMIA I (*furios, îl apucă de piept*): „Când eu...” ce? Ai fost sau n-ai fost la puşcăriaş?

JAPONEZUL (*învins*): Ra da, dar nu recent. Când eram adolescent şi dintr-o eroare. Recent am fost reabilitat. Vă arăt actele...

CHIŢIMIA I: Şi dacă intri din nou pentru substituire de identitate? Ştii cât se ia pentru asta?

JAPONEZUL: Păi domnul Profesor mi-a spus că e vorba de o păcăleală. Nu e azi întâi aprilie?

CHIŢIMIA I: Nu. Azi e întâi martie.

JAPONEZUL: Mie mi s-a spus că e întâi aprilie şi că e vorba de o păcăleală. (*Fuge spre uşă, speriat*.) În fond, ce-mi reproşaţi mie? Că nu mi-am jucat bine rolul? Ce, eu sunt actor?

PROFESORUL (*către Japonez, între patru ochi*): Părerea mea e ca dumneata să pleci şi să-ţi vezi de treburi. Am să mă explic eu cu domnul Chiţimia.

JAPONEZUL (*vrea să plece, dar se opreşte la uşă*): Păi nu mi-aţi promis douăzeci şi cinci de lei? (*Agresiv*.) Păi ce?

PROFESORUL (*îi dă banii*): Ia-i şi du-te. Du-te dracului!

JAPONEZUL (*jignit*): Poftim?!

PROFESORUL: Ai auzit bine. Du-te dracului de tâmpit! N-ai fost în stare să înveţi în trei zile o frază japoneză. Nici măcar „bună ziua”.

JAPONEZUL: Nu v-am spus dinainte că n-am memorie din cauza creionului? V-am spus sau nu?

PROFESORUL: Gata! Du-te! (*Japonezul pleacă*.) Domnule Chiţimia, nu înţeleg de ce te-ai enervat. Toată viaţa dumitale ai fost chinuit de forme. În schimb, ai dat tot timpul cu piciorul conţinutului. Eşti de o bizarerie cu

totul ieşită din comun. Pentru ce te indignezi acum?

CHIŢIMIA I: Pentru că eşti un escroc!

PROFESORUL: Asta am lămurit-o. E un fleac. Lasă-mă să-ţi explic esenţialul.

CHIŢIMIA I (*înghite o pastilă şi se aşază calm*): Explică!

PROFESORUL: Aşa după cum ai remarcat, individul care a fost aici nu era un japonez autentic. Era un mic escroc, mai precis un dobitoc. Atunci de ce l-am adus? — mă vei întreba. Răspunsul e simplu: pentru ca să te conving că trebuie să lucrăm mai departe. Că nu trebuie să-ţi pierzi încrederea în succesul care ne pândeşte. Japonezul cel adevărat există!

CHIŢIMIA I: Unde e?

PROFESORUL: Nu ştiu. Dar există. Nu se poate să nu existe. Japonia e ţara cea mai ahtiată după idei şi invenţii tehnice. Orice om de afaceri japonez, aflând despre o astfel de idee, va fi gata să o cumpere. În orice clipă poate să apară un japonez! Vine, vede macheta, se convinge şi cumpără ideea. Totul e să fim gata. Ai înţeles?

CHIŢIMIA I: Şi atunci cum rămâne cu întâlnirile pe care le aveai cu acest japonez fictiv şi cu nota de plată?

PROFESORUL: Dă-o dracului de notă de plată! O suport eu. Nu te lega de amănunte. Hai să ne apucăm de treabă. Insistă pe lângă doamna Chiţimia să ne mai dea nişte bani. E o crimă să ne oprim tocmai când suntem la final. După ce terminăm macheta şi-i facem proba, mă ocup eu de lansarea ei pe piaţa mondială. (*Pauză. Chiţimia I tace şi priveşte în gol.*) Hai, nu te prăbuşi în gânduri şi în pesimism, după obiceiul dumitale. De unde-ţi vine predilecţia asta spre meditaţia inutilă? Stai ore întregi cu privirea în gol. Dacă nu eram eu să te împing spre acţiune, ai fi stat tot timpul cu ochii pe tavan şi ideea dumitale de geniu ar fi putrezit în sertar. Hai, la treabă! Eşti la doi paşi de premiul Nobel şi de glorie! Ce facem? Lucrăm?

CHIŢIMIA I (*îngândurat*): Domnule Profesor, situaţia se complică. Nu vroiam să-ţi spun, dar acum sunt obligat. Mi s-a întâmplat ceva extrem de grav.

PROFESORUL: Când?

CHIŢIMIA I: Azi-noapte.

PROFESORUL: Ce ţi s-a întâmplat?

CHIŢIMIA I: E greu de explicat. Nu ştiu nici eu despre ce este vorba. Trebuie să mă lămuresc. Du-te şi lasă-mă singur. Am nevoie de timp de gândire.

PROFESORUL (*jignit*): Domnule Chiţimia, dacă nici în mine nu mai ai încredere, care ţi-am dovedit întreaga loialitate de care sunt capabil, atunci în cine poţi să ai? Spune-mi despre ce e vorba şi te scap imediat de gânduri şi îndoieli.

CHIŢIMIA I: Te rog să mă laşi. Am nevoie de timp de gândire. Trebuie să mă lămuresc, să aflu despre ce e vorba.

PROFESORUL: Bine, atunci am plecat. Ai să vezi ce greu o să-ţi fie să te gândeşti singur. O să regreţi că m-ai lăsat să plec. O să regreţi. (*Pleacă*.)

CHIŢIMIA I: Du-te la dracu! Escrocule! După ce mi-ai luat banii, acum vrei să-mi iei şi gândurile! Lasă că mă descurc şi singur. (*Se plimbă prin încăpere, îngândurat. Vorbeşte singur*.) Va sa zică dormeam. M-am trezit brusc. M-am uitat la ceas. Era ora două fix. Cineva a sunat la uşă. Sau cel puţin aşa mi s-a părut. Mi-am pus halatul şi am deschis. Era el. N-am fost surprins, ştiam sigur cine e la uşa. N-a zis nimic, a intrat.

PROFESORUL (*se reîntoarce, mergând în vârful picioarelor*): Continuă. Nu te deranjez.

CHIŢIMIA I (continuându-şi gândul); Slab, palid, sfios, cu un zâmbet vinovat pe faţa. „Ce faci?” — mă întreabă. „Bine. Tu la fel?” — „Da, zice, n-am probleme”. (*Către Profesor*.) A fost vorba ca mă laşi singur.

PROFESORUL: Te-am deranjat cu ceva?

CHIŢIMIA I: Dar cel puţin stai jos! Cum să gândesc cu glas

tare, dacă dumneata stai în picioare?
PROFESORUL: Poftim, îţi fac şi hatârul ăsta. Stau jos. Ai rămas acolo când el zicea: „Da, n-am probleme”.
CHIŢIMIA I: Exact. O sa mă întrebi cine era tipul?
PROFESORUL: Da. Cine era tipul?
CHIŢIMIA I: Un prieten cu care am făcut războiul.
PROFESORUL: Şi ce e neobişnuit în toata povestea asta? De ce te alarmezi?
CHIŢIMIA I: În primul rând, faptul c-a venit la ora două noaptea. În al doilea rând, faptul că tipul a murit acum douăzeci de ani.
PROFESORUL: Acum douăzeci de ani?
CHIŢIMIA I: Da. Exact acum douăzeci de ani.
PROFESORUL: Şi?
CHIŢIMIA I: Cum „şi”? Deşi de-atunci nu l-am mai văzut niciodată, azi-noapte a venit peste mine. M-a ţinut de vorbă două ore.
PROFESORUL: Dar de unde ştii că individul a murit?
CHIŢIMIA I: A murit sub orbii mei.
PROFESORUL: Atunci se schimbă situaţia. Dacă zici că l-ai văzul cu ochii dumitale murind, se schimbă situaţia.
CHIŢIMIA I: Un obuz i-a scos maţele afară.
PROFESORUL: E clar. Ai halucinat.
CHIŢIMIA I: Când? Atunci?
PROFESORUL: Nu. Aseară.
CHIŢIMIA I: Cum să halucinez, când eram treaz? Eram treaz-treaz. Absolut treaz. Ca să nu mai vorbesc de faptul că soţia mea ne-a auzit vorbind de-alături.
PROFESORUL: E clar. Ai halucinat. Ai halucinat cu ochii deschişi şi ai vorbit singur. Şi mie mi se întâmplă.
CHIŢIMIA I (*se ridică, furios*): Domnule, dumneata eşti nebun? Vrei să mă scoţi din minţi? Nu înţelegi că n-am halucinat?
PROFESORUL: E clar. Înseamnă ca n-ai halucinat şi că situaţia se complică. Înseamnă ca cineva e pe urmele noastre. Continuă. Ce-a zis tipul, ce te-a întrebat, ce i-ai

spus?

CHIŢIMIA I: N-am vorbit nimic deosebit. Fleacuri. Exact ce discută nişte prieteni vechi care se întâlnesc după mult timp: ce faci, cum o duci cu sănătatea, te-ai însurat, ai copii etc.

PROFESORUL: Cum îl cheamă?

CHIŢIMIA I: Chiţimia.

PROFESORUL: La fel ca pe dumneata? Ciudată chestie. Când zici că a murit?

CHIŢIMIA I: Exact acum douăzeci de ani.

PROFESORUL: E clar, înseamnă că n-a murit şi că e pe urmele noastre. Ştie că lucrăm la o invenţie de valoare mondială şi vrea să ne şantajeze. Din clipa asta nu mai e nici o îndoială. E vorba de un şantajist.

CHIŢIMIA I: Nu cred să fie vorba de un şantaj. Nu cred. Am fost prea buni prieteni ca să se preteze la aşa ceva. A fost cel mai bun prieten al meu. Dar nu asta e problema. Problema e de altă esenţă: cum de-a apărut el după douăzeci de ani şi de ce?

PROFESORUL: Pentru mine totul e clar. Tipul nu e mortul, ci altul, care a luat înfăţişarea lui şi vrea să ne şantajeze. E un impostor.

CHIŢIMIA I (*enervat*): Nu e un impostor! E chiar prietenul meu. Sunt sigur de asta. Dacă poţi, ajută-mă să ies din acest impas şi să înţeleg despre ce e vorba. (*Răspicat.*) Acest om a murit pe front, sub ochii mei, acum douăzeci de ani. De-atunci, nu l-am mai văzut. Cum de-a apărut azi-noapte la uşa mea? Dă-mi o explicaţie rezonabilă. Ţine seama că nu am halucinat şi că soţia mea ne-a auzit vorbind timp de două ore. (*Pauză.*) Crezi că ar fi cazul să mă adresez unui medic?

PROFESORUL: Ce să-ţi facă medicul? Medicul o să te-asculte şi-o să-ţi spună: „Domnule, ori ai halucinat, ori eşti nebun”. Medicii sunt mărginiţi, nu se ocupă decât de lucruri concrete, palpabile, n-au fantezie. Impasul dumitale e mai degrabă de ordin filozofic.

CHIŢIMIA I: Crezi?

PROFESORUL: Bineînţeles. Adică trăieşti o anumită stare suprareală şi extrapersonală... raţiunea dumitale refuză o anumită realitate... realitate reală sau imaginară... este incapabilă să o incorporeze... să o digere... şi atunci apare criza... spaima... simptom clasic... în sfârşit, eu nu ştiu exact despre ce e vorba, nu mă pricep, dar cred că trebuie să te adresezi unui specialist cu un orizont ceva mai larg... unui psihanalist, unui metafizician... (*Tresare.*) Stai aşa! Am omul care te limpezeşte imediat, un tip formidabil. Vrei să mă duc, să-l chem?

CHIŢIMIA I: Să nu fie tot un escroc.

PROFESORUL: Ce naiba, domnule! Mă jigneşti! E specialist cu diplomă oficială şi cu studii la Freiburg. Mă duc să-l aduc. E nemaipomenit de simpatic, o discuţie cu el te calmează, te deconectează, te fortifică. Mă duc?

CHIŢIMIA I: Stai puţin. E om de încredere? Adică se poate vorbi cu el deschis?

PROFESORUL: Bineînţeles. Tipul e de o discreţie desăvârşită.

CHIŢIMIA I: Dar cine e?

PROFESORUL (*oarecum derutat*): Un amic de-al meu, un...

CHIŢIMIA I: Asta am bănuit, dar ce meserie are?

PROFESORUL: Filozof.

CHIŢIMIA I: Ce fel de filozof?

PROFESORUL: Particular.

CHIŢIMIA I: Cum particular?

PROFESORUL: Da, particular. Ce te miri? Dacă există croitori particulari, de ce să nu existe şi filozofi particulari? Tipul dă consultaţii la domiciliul clienţilor şi află că se descurcă nemaipomenit, are „Trabant” şi casă la Săftica. Îl chem sau nu?

CHIŢIMIA I: Să mai aşteptăm. Să vedem dacă vine şi la noapte. Dacă vine şi la noapte, atunci va trebui să luăm o hotărâre. În orice raz, unui psihiatru n-am să mă

adresez. Acum câţiva ani am încăput, din întâmplare, pe mâna unuia şi, după cinci minute, gata-gata să mă interneze în balamuc pentru analize. Nu-i plăcea cum arăta privirea mea.

PROFESORUL (*se plimbă prin încăpere, gânditor*): Spune-mi o singură chestiune, cu toată exactitatea de care te simţi capabil: eşti convins că tipul de azi-noapte nu ştie absolut nimic de ideea la care lucrăm noi?

CHIŢIMIA I (*evaziv*): Ştie de idee, dar nu cred c-a venit pentru asta. (*Pauză*.) Adică s-ar putea să fi venit şi pentru asta, dar nu mia spus nimic. (*Speriat*.) Totuşi, nu înţeleg cum de-a apărut tocmai după douăzeci de ani şi cum a fost posibil. (*Iritat*.) Domnule, individul a murit în faţa mea! Ţi-o declar pe cuvântul meu de onoare şi în deplină stare de sănătate mintală! (*Întinde mâinile*.) Uite, îmi tremură mie mâinile vreun pic?

PROFESORUL: Nu, dar o poveste ca asta e în stare să te bage în spital. Va să zică a murit şi, totuşi, a venit... E stupid! Ce facem? Chem doctorul sau filozoful? Sau accepţi că ai halucinat şi lăsăm povestea baltă? (*Pauză*.)

CHIŢIMIA I (*după ce se gândeşte*): Bine, du-te şi cheamă filozoful.

PROFESORUL (*ieşind*): Mă întorc repede. Stă pe o stradă vecină.

CHIŢIMIA I (*singur*): Problema e dacă discut sau nu cu nevastă-mea chestiunea. În halul în care e de nervoasă şi suspicioasă, va suporta ea adevărul? (*Se aude soneria de la intrare*.) Intră!

CHIŢIMIA II (*cu douăzeci de ani mai tânăr ca omonimul său, slab, palid, cu un zâmbet stins şi inofensiv pe faţă*): Eşti singur? Nu te deranjez?

CHIŢIMIA I (surprins şi derutat): Nu, dar... Tocmai trebuie să vină cineva pe la mine...

CHIŢIMIA II: Atunci am să plec şi poate trec la noapte...

CHIŢIMIA I: La noapte?

CHIŢIMIA II: Am impresia că nu prea poţi să dormi în ultimul timp... E adevărat?

CHIŢIMIA I: Da. Azi-noapte, când ai venit, nu dormeam.

CHIŢIMIA II: Ştiam că nu dormi. Am văzut lumina aprinsă... Şedeai acolo unde stai acum şi te gândeai, foarte trist... În ultimul timp mi-a fost dor de tine.

CHIŢIMIA I: Ce fel de dor?

CHIŢIMIA II: Mi-a fost dor să stăm aşa cum stăm acuma şi tu să mă întrebi ce m-ai întrebat mai înainte.

CHIŢIMIA I: Iartă-mă că te mai întreb ceva. De unde vii?

CHIŢIMIA II: De unde să vin?

CHIŢIMIA I: Nu ştiu. Te întreb.

CHIŢIMIA II: Păi ce întrebare e asta?

CHIŢIMIA I (*începe sa transpire de atâta încordare*): Totuşi, vrei ceva de la mine? Scuză-mă că te întreb: ai nevoie de ceva?

CHIŢIMIA II: Ceva... Adică ce înseamnă ceva?

CHIŢIMIA I: Nu ştiu. Te întreb.

CHIŢIMIA II: Vezi...

CHIŢIMIA I (*îşi pierde calmul*): De văzut, văd. Dar de înţeles, ce să înţeleg? Ce trebuie să înţeleg? Explică-mi! Nu e suficient că ai apărut deodată, netam-nesam. Care e raţiunea? Dacă nu am raţiunea faptului, ca om normal, nu pot să mă descurc!

CHIŢIMIA II: Dar nu trebuie să te frământi atâta. Tu te frământi şi te chinui tot timpul. Nu trebuie, zău!

CHIŢIMIA I: Cum nu trebuie, când tu intri peste mine în casă cu acest zâmbet pe faţă? Explică-mi măcar acest zâmbet, dă-mi măcar un sfert din semnificaţia lui!

CHIŢIMIA II (zâmbind): Ce ciudăţenie îţi trece prin cap! (*îl priveşte lung, fără să mai zâmbească*.) Ai o privire bolnavă, speriată şi plină de întrebări... Aş vrea să te mângâi, dar mi-e frică să nu plângi... (*Face câţiva paşi spre Chiţimia I, dar acesta se retrage, speriat*.) Te-ai speriat? Ţi-e teamă de mine? De ce? Nu trebuie.

CHIŢIMIA I: Nu mi-e teamă. Cum o să-mi fie teamă? Ce

întrebare e asta? (*Pauză*.) Ziceai că ţi-a fost dor de mine?

CHIŢIMIA II: Da. Mi-am amintit tot felul de fleacuri... Când eram copii, de pildă, şi-am salvat noi amândoi o pasăre albă de la înec... O pasăre albă... (Surâde absent.) De fapt, noi nici nu am copilărit împreună... dar o pasăre albă am salvat... aşa mi-am amintit... Tu cum stai cu amintirile?

CHIŢIMIA I (*tresare; nu l-a auzit*): Poftim?

CHIŢIMIA II: Întrebam dacă te-ai mai gândit la mine... Dacă... (*Se aude soneria de la intrare. Cei doi tresar*.)

CHIŢIMIA I: Pleacă! Pleacă imediat!

CHIŢIMIA II (*calm*): Pe unde? Pe uşă?

CHIŢIMIA I: Nu pe uşă! Ascunde-te! (*Chiţimia II se ascunde după o draperie. Intră Profesorul, însoţit de Filozof, tip aiurit, boem, neglijent îmbrăcat. În acest timp, Chiţimia II iese, neobservat*.)

PROFESORUL: Domnule Chiţimia, am plăcerea să-ţi prezint persoana despre care ţi-am vorbit. (*Chiţimia I şi Filozoful îşi strâng mâinile*.) Vă rog să luaţi loc.

FILOZOFUL (*infatuat*): Prietenul meu. Profesorul, m-a informat că doriţi să vă folosiţi de serviciile mele. Tocmai plecam de-acasă, eram chemat la un caz urgent, dar el mi-a spus că dumneavoastră sunteţi un caz ta fel de urgent şi, desigur, nu puteam să-l refuz pe prietenul meu, un om cu adevărat strălucit, care în atâtea împrejurări delicate m-a servit ireproşabil. Mai mult, dânsul a avut bunăvoinţa să-mi expună, pe drum, cazul dumneavoastră. În linii mari, desigur. Aşadar, domnule Chiţimia, dumneavoastră aţi primit azi-noapte vizita unei persoane care a murit acum douăzeci de ani şi pe care n-aţi mai văzut-o de atunci niciodată. Ce aveţi de adăugat în plus? (*Se ridică, îi studiază câteva clipe ochii, apoi se aşază*.)

CHIŢIMIA I: Acum câteva minute a fost din nou aici.

PROFESORUL (*uluit*): După ce-am plecat eu?

CHIŢIMIA I: Exact.

PROFESORUL: Ceva deosebit în comportarea lui? Te văd cam tulburat.

CHIŢIMIA I: Da. Sunt puţin şocat, dar îmi revin imediat.

PROFESORUL: Putem să stăm de vorbă? Dacă nu, amânăm...

CHIŢIMIA I: Mă simt mai bine. (*Se duce, se uita după draperie, se convinge că Chiţimia II a plecat şi se întoarce*.)

FILOZOFUL: Vă rog să-mi permiteţi să conduc eu discuţia. Domnule Chiţimia, pentru ca să vă pot fi de un real ajutor, în sensul că să putem dezlega acest caz ieşit din comun — căci îmi permit să-l numesc aşa, şi am să vă explic mai târziu de ce — vă rog să-mi povestiţi pe larg, fără nici un fel de economie de detalii, cum aţi cunoscut persoana respectivă şi în ce împrejurări s-a produs moartea la care aţi asistat. Vă rog să nu-mi ascundeţi nimic, pentru că totul, absolut totul va rămâne între noi.

CHIŢIMIA I: Am să vă spun totul aşa cum a fost, domnule, iar dumneavoastră să trageţi concluziile. Ne-am cunoscut în timpul războiului, înainte de a pleca pe front, în curtea regimentului. El era un tânăr de aceeaşi vârstă cu mine, foarte palid şi extrem de inteligent. Eu eram student în particular, el terminase în acelaşi an fizico-matematicile, deci eram doi tineri intelectuali, loviţi de aceeaşi nenorocire. Am schimbat câteva fraze şi ne-am dat pe loc seama că ne vom putea înţelege. „Mergem să murim — mi-a zis el, la câteva minute după ce ne-am cunoscut — şi asta mă umple de indiferenţă şi scârbă”. Acelaşi lucru îl simţeam şi eu. Faptul că mergeam la moarte din obligaţie mă umplea de scârbă. Nu ştiam exact încotro merg, pentru ce, şi nici nu am întrebat pe nimeni. El la fel. Am stat pe front aproape trei ani, nedespărţiţi, îndurând împreună spaima, foamea, noroiul, frigul, prostia, mizeria, umi-

linţa, ura, înjurăturile, bătăile, bestialitatea şi toate celelalte abjecţii ale războiului. Aceşti trei ani de suferinţe ne legaseră până la confuzie, devenisem o singură fiinţă, cu o singură existenţă. Ne era foame la amândoi în acelaşi timp, în acelaşi timp ne era sete, dor sau frig, dormeam în acelaşi timp, nu mai era nevoie să vorbim, ne înţelegeam prin semne şi gesturi. Un deget pus la buze, într-un moment insuportabil, însemna: „Taci, nu te văita, nu mai e mult, azi probabil vom muri". O mână trecută peste frunte însemna: „Nu te mai gândi, mi-ai promis că nu te mai gândeşti la nimic, de ce mă păcăleşti?" Două clipiri din ochi anunţau: „Îmi vine să plâng, povesteşte-mi ceva ca să nu plâng". Seara sau în pauzele dintre atacuri, ca să nu ne lăsăm timp pentru gânduri. pentru amintiri, pentru tristeţe, ne spuneam poveşti. Fiecare spunea mereu aceleaşi povesti. Eu spuneam „Povestea porcului" şi „Ivan Turbincă", iar el „Scufiţa Roşie" şi „Puiul" de Emil Gîrleanu. După poveştile mele râdeam amândoi, după poveştile lui plângeam. Într-o zi, eram amândoi pe o cotă, unde deserveam un tun uşor şi o mitralieră. Fiecare avea groapa lui. La un moment dat, l-am rugat să facem schimb de gropi, deoarece a mea era plină cu apă, iar eu voiam să mă usuc la picioare. Am schimbat gropile şi, în secunda următoare, un obuz a căzut exact peste el, adică în groapa în care fusesem eu. Obuzul i-a tăiat ambele picioare şi i-a desfăcut burta.

FILOZOFUL: A murit imediat?

CHIŢIMIA I: Nu, a mai trăit un ceas. La cap nu avea nici o rană, era complet lucid, vorbea, a fumat două ţigări. Între noi exista o convenţie: în caz că unul sau altul avea să fie mutilat, celălalt era obligat să-l împuşte. Adică am decis amândoi să nu acceptăm să ne întoarcem acasă decât întregi.

FILOZOFUL: Şi? L-ai împuşcat?

CHIŢIMIA I: Mai întâi l-am îngropat pe jumătate în pământ,

ca să nu mai simtă durerile. Toţi răniţii cereau să fie îngropaţi în pământ până veneau brancardierii, pentru că pământul, fiind răcoros, le lua durerile. Pe urmă, el şi-a aprins o ţigară şi mi-a spus că, în caz că rămân în viaţă, să trec pe la o cunoştinţă de-a lui şi să-i rezolv nişte treburi personale, după care au început durerile. L-am întrebat dacă e cazul să chem brancardierii, dar el mi-a spus că nu e cazul. A început să urle îngrozitor, avea nişte dureri aşa de mari, că lua ţărână şi-şi umplea gura, ca să nu mai urle. Atunci i-am pus pistolul în mână, 1-am ajutat să-l ducă la tâmplă, m-am întors cu spatele şi...

FILOZOFUL: Deci, cine a tras? Dumneata sau el?

CHIŢIMIA I: Nu mi-am dat seama exact... Adică nu-mi mai aduc aminte... Probabil amândoi. Dar nu asta are importanţă. Important e că am auzit detunătura...

FILOZOFUL: Cine l-a îngropat? Dumneata?

CHIŢIMIA I: Nu. Eu a trebuit să mă retrag imediat. El a rămas singur în groapă. De atunci nu l-am mai văzut.

FILOZOFUL: Aveţi de declarat ceva în plus?

CHIŢIMIA I: Nu.

FILOZOFUL: Am să vă pun o întrebare importantă: în timpul celor două vizite pe care vi le-a făcut fostul prieten, aţi discutat ceva în legătură cu acele împrejurări, adică v-a pus vreo întrebare legală de perioada războiului?

CHIŢIMIA I: Nu. Nu m-a întrebat nimic.

FILOZOFUL: Ultima întrebare, domnule. Înfăţişarea lui de acum este cea pe care o avea cu douăzeci de ani în urmă? Adică e neschimbat?

CHIŢIMIA I: Da, este neschimbat. Doar că e îmbrăcat civil.

FILOZOFUL: Într-un cuvânt, se mişcă şi arată ca un om normal şi la locul lui?!

CHIŢIMIA I: Da. Ca şi cum ne-am fi întâlnit întâmplător pe stradă.

FILOZOFUL (*îşi notează câteva date în carnet, apoi se*

gândeşte câteva clipe): Mda! În ceea ce mă priveşte sunt edificat. E o întâmplare tipică pentru categoria CIC.

CHIŢIMIA I: N-am înţeles.

FILOZOFUL: E vorba de categoria „Cazuri ieşite din comun”. O categorie foarte largă, în care intră inclusiv farfuriile zburătoare, o categorie care dumneavoastră, profanilor, nu vă spune nimic, dar care pe noi, specialiştii, ne ajută să simplificăm lucrurile.

CHIŢIMIA I: Deci eu sunt un caz ieşit din comun?

FILOZOFUL: În această situaţie, da. Şi nu văd de ce vă consideraţi jignit!?

CHIŢIMIA I: Dar nu mă consider.

FILOZOFUL: Vreau să vă spun că CIC- urile, adică cazurile ieşite din comun, sunt o permanenţă a lumii contemporane. După calcule recente, la fiecare secundă în lume se petrec două virgulă cinci cazuri ieşite din comun, cazuri care scapă logicii obişnuite şi raţiunii umane în general. Ziarele de ieri, de pildă, au scris despre un paraşutist care a căzut de la cinci mii de metri cu paraşutele închise şi care s-a ales doar cu o fractură. În timp ce eu sau dumneata ne împiedicăm de o piatră, cădem şi murim. Sau campionul acela de înot care moare înecat în cadă... Sau acel câine căruia stăpânul îi pleacă cu avionul în altă ţară şi care câine aleargă cale de două mii de kilometri, traversând un pustiu, trei râuri şi o mare sărată, găsindu-l pe stăpân. Sau o fetiţă care se rătăceşte în pădure şi care hipnotizează cu privirea o haită flămândă de lupi, lupi care, în loc s-o sfâşie, se lasă mângâiaţi şi traşi de urechi şi de cozi de către această fiinţă candidă. Sau cazul acelui general căruia i se pune în mâncare o porţie dublă de arsenic şi care nu simte nimic, pentru ca altă dată să facă alergic din cauza unei boabe de piper şi să moară. Sau de pilotul acela german căruia, în timpul celui de-al doilea război mondial, i se opresc

ambele motoare în aer, este prins de o furtuna care-l duce tocmai în Africa, cade în junglă, în mijlocul unui trib de canibali, tipul rămâne acolo, devine şi el canibal şi se proclamă şef al tribului. După douăzeci de ani vine acolo o expediţie ştiinţifică, tribul o prinde, o mănâncă, vine un regiment să pedepsească tribul şi, cu această ocazie, fostul pilot devenit canibal află că şi-a mâncat propriul frate. Sau cazurile din ce în ce mai frecvente, în ultimul timp, de sinucideri la animale. Personal, ţiu la dispoziţia oricui, cel puţin o mie de cazuri de acest fel, pe care logica actuală nu le poate explica fără să cadă în misticism sau ridicol. S-a simţit, fireşte, nevoia descoperirii unei noi ştiinţe sau discipline care să explice, sau să clasifice, sau cel puţin să conserve cazurile ieşite din comun. Aşa se face, de pildă, că la o universitate particulară din Minesotta există o catedră CIC. S-a născut, cum vă spuneam, o nouă ştiinţă: ştiinţa cazurilor ieşite din comun.

PROFESORUL: Spune-mi, colega: la noi s-a făcut ceva în acest sens?

FILOZOFUL: Da, dar nu pe cale oficială. (*Confidenţial*.) Se opune Ministerul Sănătăţii. Peste câţiva ani, desigur, vom intra şi noi în normal. Domnule Chiţimia, am reţinut cazul dumneavoastră, îl studiez astăzi, iar mâine vă dau un răspuns. Consultaţia vă costă nouăzeci şi opt de lei şi cincizeci de bani. (*Scoate un chitanţier din buzunar şi începe să scrie*.)

CHIŢIMIA I: Dar pentru ce trebuie chitanţă?

FILOZOFUL: Eu dau consultaţii particulare şi trebuie să plătesc impozit statului. Altfel încalc legea contra veniturilor ilicite. (*Îi întinde bonul lui Chiţimia I*.) Actul e sfânt.

CHIŢIMIA I: Vă achit când veniţi cu rezultatul.

FILOZOFUL: Obişnuiesc să primesc onorariul la început.

CHIŢIMIA I: Va cred, dar, până nu vine soţia, nu am nici un ban.

PROFESORUL (*către Filozof*): Ai toata încrederea. Răspund eu.
FILOZOFUL (decis): Fără bani nu plec. Mai ales c-am tăiat şi chitanţa.
CHIŢIMIA I: Atunci aşteptaţi până vine soţia mea de la servici.
FILOZOFUL: Da. Deşi sunt grăbit, voi aştepta. (*Pauză.*)
PROFESORUL (*către Chiţimia I, aluziv*): O cafeluţă, ceva...
CHIŢIMIA I (*zgârcit*): Nimic!

(*Pauză. Se aude sunetul scurt şi timid al soneriei.*)

FILOZOFUL: A venit soţia?
CHIŢIMIA I: Nu. Soţia are cheie...
FILOZOFUL (*speriat*): Atunci cine ar putea fi? Ar putea să fie el?
CHIŢIMIA I (*îngrijorat*): S-ar putea... Să deschid?
FILOZOFUL (*cuprins de o punică teribilă*): Nu! Nu! Nu deschideţi! Cât sunt eu aici, nu! (*Pauză. Soneria se aude din nou, la fel de scurt şi timid. Cei trei îşi aprind câte o ţigară. Tăcere lungă, apăsătoare.*)

CORTINA

PARTEA a II-a

(*Acelaşi decor. Aceleaşi personaje, în aceeaşi poziţie. Se presupune că de la terminarea primei părţi au trecut doar câteva minute*.)

FILOZOFUL (către Chiţimia I): Vreţi să vedeţi dacă a plecat...

CHIŢIMIA I (*se duce în vârful picioarelor spre uşă şi ascultă; apoi se întoarce*): Cred c-a plecat.

PROFESORUL: I-am auzit paşii.

FILOZOFUL (se ridică): Atunci eu am să plec, totuşi, urmând să revin mai târziu pentru onorariu. (*Se aude zgomotul unei chei care se învârte în broască*.) Cine e? (*Intră Vica*.)

PROFESORUL (*vesel*): A venit soţia domnului Chiţimia! Bună ziua, doamna.

VICA (*severă*): Bună ziua.

CHIŢIMIA I (*surprins*): De ce te-ai întors aşa de devreme? Dă-mi o explicaţie!

VICA: Şefa m-a văzut palidă şi mi-a dat voie să vin acasă. De altfel, bănuiam că aici se petrece ceva. Cine e dânsul?

CHIŢIMIA I: Un specialist care mi-a oferit o consultaţie de specialitate. Trebuie să-i dau nouăzeci şi opt de lei şi cincizeci de bani.

VICA: Şi de ce nu-i dai?

CHIŢIMIA I: Nu mă obliga să te urăsc mai mult decât sunt în stare. Scoate banii! (*Vica scoate o sută de lei din poşetă şi i-o dă*.) Mersi. (*Către Filozof*.) Poftim, domnule, şi opreşte restul. Când voi avea rezultatul?

FILOZOFUL: Cel târziu mâine dimineaţă.
CHIŢIMIA I: Perfect.
FILOZOFUL: S-ar putea să fiu gata chiar în seara aceasta.
VICA (*către Filozof, cu ironie*): Ai intrat şi dumneata in combinaţie?
FILOZOFUL: Nu înţeleg despre ce fel de combinaţie vorbiţi, doamnă.
VICA: Sunteţi cam mulţi pentru o biată idee. Iar bani din partea mea n-o să mai vedeţi! (*Trece în baie*.)
FILOZOFUL (*către Chiţimia I*): Doamna a încercat să mă umilească şi eu nu văd motivul. Cred că cineva ar trebui să-i explice că mă aflu aici la cererea clientului.
CHIŢIMIA I: Nu v-a umilit nimeni, domnule. Dacă e cineva umilit aici, acela sunt eu.
PROFESORUL: Dragul meu, nu-mi place când vorbeşti aşa.
CHIŢIMIA I (aproape plângând): Sunt un tip ghinionist. Exact când eram gata să-mi realizez ideea pentru care mă zbat de o jumătate de viaţă, pică peste capul meu un CIC! Nu putea să mai întârzie măcar o lună, o săptămână, o zi?!
PROFESORUL: Nu fi fatalist şi nu te mai văieta! Succesul dumitale e asigurat! Nimeni nu-l mai poate împiedica să vină! Fii optimist! (*Către Filozof*.) Ţi-am explicat, mi se pare, în linii mari, că domnul Chiţimia, ajutat de mine, este pe cale să realizeze o invenţie de o valoare fabuloasă. (*Îi arată macheta*.) Trenul fără locomotivă! Trenul care merge fără combustibil, din propria lui inerţie, perpetuum mobile pe calea ferată! Revoluţie în transporturile lumii! În câteva zile macheta va fi gata şi ideea va fi lansată pe piaţa mondială! Domnul Chiţimia, aici de faţă, este un savant şi va deveni o somitate. Crezi că ar putea să scape premiul Nobel?
FILOZOFUL (*după ce studiază cu multă atenţie macheta*): Exclus! În primul rând, pentru că se aduce o contribuţie teoretică nouă în fizica mişcării. Plus uriaşa importanţă practică pentru umanitate. Domnule Chiţimia, sunt

copleşit de ceea ce văd şi aud. Vă felicit călduros. Genială idee!

CHIŢIMIA I (*îngândurat*): Mersi.

FILOZOFUL (*pe un ton scurt, şi confidenţial*): În cazul acesta, însă, după umila mea părere, lucrurile se complică serios. Cred că nu pe mine trebuia să mă chemaţi, ci un detectiv.

PROFESORUL: Exagerezi.

FILOZOFUL: Aş fi fericit.

CHIŢIMIA I: Credeţi că ar fi posibil să...?

FILOZOFUL : Ba bine că nu ! O idee de o astfel de valoare este oricând în pericol. Un spion de profesie şi-ar da şi viaţa pentru ea. Nu v-aţi pus această problemă până acum?

PROFESORUL: Eu i-am atras de la început atenţia domnului Chiţimia că tipul ar putea fi un impostor. De ce tocmai acum l-a apucat pasiunea pentru vizite? Iată o coincidenţă care sare imediat în ochi.

FILOZOFUL: Încă două amănunte care mă îngrijorează şi pe care eu le-am subliniat deja în carneţelul meu de note: tipul face vizite numai când ştie că domnul Chiţimia e singur acasă şi poartă discuţii exclusiv evazive. (*Către Chiţimia I.*) E cumva şi ironic?

CHIŢIMIA I: Nu am remarcat. Dimpotrivă, uneori mi s-a părut chiar duios.

FILOZOFUL: Ca să vă inducă în eroare. De ce nu anunţaţi miliţia?

PROFESORUL (*în şoaptă*): Nu e cazul. Suntem în legătură cu o firmă străină, ceea ce, evident, nu convine autorităţilor. Vrem să vindem ideea în Japonia, pe dolari.

FILOZOFUL: În cazul acesta, descurcaţi-vă singuri.

PROFESORUL: Poţi să ne dai o sugestie?

FILOZOFUL: Trebuie să meditez. Din păcate, acum sunt grăbit. Mă aşteaptă un client.

VICA (*iese din baie şi se îndreaptă spre bucătărie; către*

Chiţimia I): Nu vrei să iei masa, dragul meu? Am ciuperci.

CHIŢIMIA I: Nu pot. Vezi doar că am musafiri.

VICA: Din păcate, ciupercile mele sunt limitate... (*Intră în bucătărie*.)

PROFESORUL (*către Filozof*) Prietene, o clipă! Mai există un detaliu foarte important de care trebuie ţinut seama. Acum mi l-am adus aminte şi te rog să-l notezi: atât tipul respectiv, cât şi domnul Chiţimia au acelaşi nume.

FILOZOFUL: Care nume?

PROFESORUL: Chiţimia!

FILOZOFUL: Dar cum e posibil?

PROFESORUL: Nu ştiu. Domnul Chiţimia poate să ne explice. Poţi să ne explici această coincidenţă, domnule Chiţimia?

CHIŢIMIA I (*după ce gândeşte îndelung*): Pot. dar cu condiţia să nu afle soţia mea.

PROFESORUL: Dacă dumneata nu vrei, nu va afla.

CHIŢIMIA I: Să vă explic. (*Pauză*.) Chiţimia nu este, de fapt numele meu, ci numele lui.

FILOZOFUL (*tulburat*): Daţi-mi voie să mă aşez. (*Se aşază*.) Continuaţi.

CHIŢIMIA I: Deci, aşa cum v-am spus mai înainte, după ce el a murit, eu am plecat de pe cota respectivă, lăsându-l în groapă. Nu ştiu ce s-a întâmplat cu trupul lui, pentru că eu am fost scos în aceeaşi zi de pe linia întâia şi trecut în rezervă. Dar, ce-am descoperit peste câteva zile, fiind în tren, în drum spre ţară?! Că eram îmbrăcat cu vestonul lui. Obişnuiam, de altfel să schimbăm hainele între noi. În veston se aflau actele prietenului meu. Iar actele mele se aflau la el. Din clipa aceea am hotărât să iau identitatea lui. Pentru toată viaţa.

PROFESORUL: De ce-ai făcut asta?

CHIŢIMIA I: Probabil din comoditate... Sau de frică... Cui să explici, în haosul care se crease după război, că am luat

din greşeală actele unui mort? Cine m-ar fi crezut? Dacă eram luat drept spion sau criminal de război?

FILOZOFUL: În ce sens criminal de război? În sensul că l-aţi sprijinit pe prietenul dumneavoastră să moară ?

CHIŢIMIA I: Nu ştiu la ce m-am gândit.

PROFESORUL: Deci, în momentul de faţă, dumneata ai o identitate falsă? Adică porţi numele lui?

CHIŢIMIA I: Da! Şi ce-i cu asta?

FILOZOFUL : Nu e nimic. Nu văd cu ce v-ar incomoda acest detaliu.

PROFESORUL (*după o pauză îndelungă*): Ar fi posibil ca tipul să fi venit pentru a-ţi cere numele înapoi ?

CHIŢIMIA I: N-a făcut nici un fel de aluzie.

FILOZOFUL: Spuneaţi că soţia nu cunoaşte acest aspect?

CHIŢIMIA I: Care aspect?

FILOZOFUL: Chestia cu numele.

CHIŢIMIA I: Nu. Dar am de gând să-i mărturisesc. Probabil că o voi face chiar astăzi. Pentru ea, amănuntul are o mare importanţă. Probabil că va face o criză sau chiar ne vom despărţi din cauza asta, dar n-am încotro, trebuie să risc.

PROFESORUL: Dacă e riscant, amână mărturisirea. N-are rost. Mai întâi să terminăm treaba.

CHIŢIMIA I: Aşa i-am promis. Că azi am să-i spun adevărul.

FILOZOFUL: Care adevăr ?

CHIŢIMIA I: Că nu eu sunt Chiţimia. Sau, mai exact, că eu nu sunt Chiţimia.

FILOZOFUL: Şi ? Cu ce-ar afecta-o asta?

CHIŢIMIA I: Păi ea a fost logodnica lui Chiţimia! Adică a prietenului meu!

PROFESORUL: Nu înţeleg. Şi atunci cum de v-aţi căsătorit?

CHIŢIMIA I: Foarte simplu. Când m-am întors de pe front, m-am dus la ea acasă şi m-am dat drept Chiţimia. Adică drept logodnicul ei.

FILOZOFUL: Păi ea nu-l cunoştea?

CHIŢIMIA I: Foarte vag. Doar din vedere. Ea era elevă, el

student, îşi scriau, îşi făceau jurăminte şi s-au logodit prin corespondenţă. Pe urmă nu s-au văzut patru ani. Iar eu, când am venit, purtam barbă.

FILOZOFUL: ŞL ea n-a bănuit nimic-nimic?

CHIŢIMIA I: La început avea, probabil, unele suspiciuni, îmi punea diverse întrebări stranii, dar eu i-am interzis să-mi mai aducă aminte de trecut şi am reintrat în normal.

PROFESORUL (înfiorat): Deci, doamna Vica nu cunoaşte absolut nimic din tot ce ne-aţi povestit nouă? Adică faptul că nu sunteţi adevăratul ei logodnic?

CHIŢIMIA I: Nu. Dar am să-i spun chiar acum. Vreţi să asistaţi?

FILOZOFUL: Nu. Eu na suport astfel de scene. Mă retrag.

PROFESORUL: Şi eu.

CHIŢIMIA I: Vă rog să rămâneţi. Îmi va fi mai uşor.

VICA (*ieşind din bucătărie*): Dragul mea, nu vii să mănânci?

CHIŢIMIA I (*solemn*): Draga mea, ia loc. Am să-ţi fac o mărturisire importantă. (*Pauză. Profesorul şi Filozoful se îndreaptă spre uşă.*) Eu nu sunt Chiţimia!

VICA (*aşezându-se, calmă*): Ştiam. Altceva.

(*Chiţimia I, Profesorul, Filozoful încremenesc.*)

CHIŢIMIA I (*învins*): Ştiai?

VICA: Da.

CHIŢIMIA I: De când ?

VICA: Din prima noapte. (*Pauză.*) În seara aceea, când te-ai întors de pe front, tu ai adormit imediat, frânt de oboseală, dar eu am rămas trează toată noaptea şi te-am privit. Mi-erai aşa de drag, atât de groaznic de greu trecuseră anii da aşteptare, încât am rămas să mă conving că exişti, că te-ai întors. Am stat şi te-am privit. La un moment dat ai început să vorbeşti în somn. Vorbeai şi plângeai.

CHIŢIMIA I: Ce-am spus ?

VICA: Mai multe. M-a uimit, Insă, această frază: „Dragul meu Chiţimia, o să am eu grijă de toate!” Care Chiţimia? — m-am întrebat. Chiţimia e el! Deci, cum poate vorbi cu el însuşi ?

CHIŢIMIA I: Minţi! Dacă ştiai, îmi spuneai de-atunci!

VICA: N-am fost sigură, dar dacă voiam, puteam să aflu. Crezi că n-aş fi putut să te verific? Află că ştiu aproape tot despre tine. Noaptea vorbeşti în somn fără încetare. Trebuie să-mi pun vată în urechi ca să pot dormi. M-am astenizat din cauza vorbitului tău în somn.

CHIŢIMIA I : Eşti atât de calmă, încât cred că glumeşti. Nu cumva joci teatru ?

VICA: Ştii bine că nu mă pricep.

CHIŢIMIA I: Te întreb foarte serios, Vica, şi te rog să-mi juri că vei fi sinceră: ai ştiut tu din prima zi când m-am întors că eu nu stat Chiţimia?

VICA: Nu din prima zi, ci din prima noapte, când ai vorbit în somn.

CHIŢIMIA I (*uluit*): Am vorbit în somn... Extraordinar! Dacă nu vorbeam în somn, ai fi bănuit ceva? Îl imitam aşa de bine! Şi mersul, şi vocea, şi gesturile... Plus că aveam barbă... Tu nu-l văzuseşi decât de două ori în viaţă.

VICA: Da.

CHIŢIMIA I: Şi cum ai putut să mă suporţi douăzeci de ani, ştiind că sunt falsul tău logodnic? De ce mi-ai dat tot timpul impresia că nu bănuieşti nimic şi că eşti ataşată de mine?

VICA: Există mai multe explicaţii. În momentul acela eram foarte singură pe lume, foarte săracă şi speriată. Adică aveam nevoie de un om în viaţă. Şi acela erai tu, pe tine mi te oferise viaţa, nu-mi puteam permite luxul să te refuz. De altfel, la început erai blând şi duios, ţii minte cum te uitai în ochii mei ore in şir şi cum adormeai oftând în braţele mele? Am ţinut la tine ca la bărbatul meu, deşi ştiam că ai intrat în viaţa mea

printr-un fals şi că la un moment dat ai început să mă urăşti. De ce ai început să mă urăşti la un moment dat?

CHIŢIMIA I: Pentru că aşteptam mai mult de la tine. El îmi vorbea despre tine ca despre o fiinţă sublimă, îţi citisem toate scrisorile şi mă emoţionam de fiecare dală, scriai al naibii de frumos şi atunci mi-am zis că, dacă nu are el parte de tine, să am eu, care eram cel mai bun prieten al lui. Te credeam o minune a lumii, o răsplată pentru toate suferinţele pe care le îndurasem. Pe urmă, ce să descopăr? Că eşti o simplă nevastă. Ca să nu-ţi mai spun ceea ce ştii şi tu: că după câţiva ani te-ai urâţit şi te-ai făcut rea.

VICA: Dar la dezamăgirile mele nu te gândeşti? Plecase de lângă mine un om extraordinar, o fiinţă sublimă, cu ochii albaştri, pe care-l văzusem doar de două ori, dar care mă fermecase pentru toată viaţa, şi se întorsese în locul lui un om oarecare, banal, obosit, mediocru. Da, eşti un mediocru! El era un geniu! Şi, în plus, ai ochii căprui. Cum de nu ţi-ai dat seama că o să te recunosc, când ochii lui erau cei mai frumoşi ochi albaştri din lume?

CHIŢIMIA I: Într-adevăr, avea ochi mai frumoşi ca mine... În schimb, eu eram mai înalt...

PROFESORUL (*intervine timid*): Doamnă, iertaţi-mă că particip — evident, fără voia mea — la această dureroasă scenă de familie şi, mai ales, iertaţi-mă că mă amestec. Nu încercaţi să-l minimalizaţi în ochii mei pe domnul Chiţimia, numindu-l mediocru, pentru că eu lucrez alături de dânsul de aproape un an şi ştiu ce idee fantastică i-a ieşit din cap.

VICA: Care idee fantastică, domnule Profesor? Ideea cu trenurile perpetuum mobile?

PROFESORUL: Ba.

VICA: Ia întrebaţi-l pe soţul meu a cui este ideea aceasta. (*Către Chiţimia I.*) A cui e ideea?

CHIŢIMIA I: A lui.

VICA: Recunoşti?

CHIŢIMIA I: Da. Şi care e acuzaţia pe care mi-o aduci? Că am furat-o de la un mort? Află că el mi-a dăruit-o! El mi-a spus unde e proiectul şi ce trebuie să fac cu el!

VICA: I-ai mai luat o lucrare! Lucrarea aceea despre ecuaţii. De ce n-ai publicat-o pe numele lui?

CHIŢIMIA I: Pentru că...

VICA: Pentru că ai vândut-o pe bani unui alt escroc, care a publicat-o pe numele lui.

CHIŢIMIA I: N-am vândut-o! Mi-a furat-o!

VICA: Era un escroc care te-a şantajat. Iar tu, pentru că te simţeai cu conştiinţa încărcată, ai fost slab şi ai cedat. Vezi cât de multe ştiu despre tine?

CHIŢIMIA I: Da. Dar cu cât ştii mai multe, cu atât îmi eşti mai oribilă. Puteai să-mi spui toate astea între patru orbi. Dar anume ai ales momentul când avem invitaţi, ca să mă umileşti şi să mă duci la sinucidere. Ei, află că nu mă sinucid!

VICA: Nu vreau să faci asta. Nu mă interesează răzbunarea.

CHIŢIMIA I: Atunci pentru ce mă acuzi acum că i-am furat unui om numele, logodnica şi ideile? De ce mă acuzi?

VICA: Dar toate astea le-ai recunoscui chiar tu! Tu ai vrut să scoţi adevărul la iveală! Tu ai descins discuţia! Eu puteam să-ţi suport minciunile în continuare, puteam să trăim aşa până la sfârşitul vieţii fără să-ţi spun nimic. De ce ai deschis discuţia? De ce? Ce s-a întâmplat? (*Pauză*.)

FILOZOFUL: S-a întors Chiţimia, doamnă!

VICA (*uluită*): Care Chiţimia?

FILOZOFUL: El! Adevăratul!

VICA: De unde să se întoarcă? E mort!

FILOZOFUL: O fi mort, dar dacă, totuşi, s-a întors, ce putem face?

CHIŢIMIA I (*către Vica*): El era azi-noapte... Cu el am vorbit...

VICA (*îngrozită*): Dar nu este mort?

CHIŢIMIA I: Ba da... Cel puţin aşa cred... L-am lăsat în pământ, sfârtecat de un obuz şi cu un glonte în cap. Dar dânsul... (*Arată spre Filozof.*) ...zice că e, totuşi, posibil, să se fi întors. Dânsul are o teorie care face posibilă o astfel de întoarcere.

FILOZOFUL (*panicat*): Să fie limpede: eu nu susţin faptul ca atare, ci încerc să-l explic. Am venit aici la cererea clientului. Rog a nu fi amestecat în aspectele juridice ale chestiunii.

VICA (*către Chiţimia I*): Nu cumva l-ai omorât chiar tu?

CHIŢIMIA I: Eu?! De ce să-l omor eu? De unde ţi-a venit întrebarea?

VICA: Mi-ai mărturisit într-o noapte, în somn, că l-ai ajutat să moară. Ce înseamnă a ajuta un om să moară?

CHIŢIMIA I: A ajuta un om să moară înseamnă să fii alături de el în ultima clipă şi să-i uşurezi despărţirea de viaţă. Eu am fost alături de el.

VICA: Şi ce ţi-a spus în ultima clipă?

CHIŢIMIA I: Să am grijă de line.

VICA: Şi ai avut tu grijă de mine?

CHIŢIMIA I: Din moment ce stau de douăzeci de ani cu tine...

VICA: Crezi că asta e suficient? (*Pauză.*) Dar ce ţi-a mai spus atunci? Cum vorbea? Cum ţi-a spus să ai grijă de mine?

CHIŢIMIA I: Să vin şi să-ţi spun c-a murit... şi să am grijă de tine... Nu mi-a explicat cum să am grijă...

VICA: Ţi-a spus el să te căsătoreşti cu mine?

CHIŢIMIA I: Nu mi-a spus. Cum putea să-mi spună aşa ceva? Ideea mi-a venit după ce am descoperit că purtam vestonul lui şi că aveam asupra mea actele lui. Aveam adresa la, fotografia ta... De fapt, mă îndrăgostisem de tine din fotografie, încă înainte de-a muri el.

VICA: Şi nu cumva i-ai dorit moartea din cauza asta?

CHIŢIMIA I: Poate în subconştient. Dar cum subconştientul nu ni-l putem controla, nu-mi fac nici o vină. Subconştientul e un fel de subsol igrasios al conştiinţei noastre. Nu-i aşa, domnule Filozof? (*Acesta nu-i răspunde. Către Vica*.) Da, mă gândisem dinainte ca, în cazul în care el va muri, să încerc să mă căsătoresc cu tine, există în mine această intenţie perfidă. Adică, să viu să-ţi anunţ moartea lui, să stau prin preajma ta, după care să încep să-ţi fac curte. Pe urmă, când moartea lui s-a adeverit, mi s-a părut mai la îndemână să-i iau identitatea, iar tu să-mi devii soţie fără nici un efori. Crezi că dacă veneam la tine ca prietenul lui şi-ţi făceam curte aproximativ câteva luni sau un an nu mă luai de bărbat? Mă luai.

FILOZOFUL (*către Profesor*): Tot ce aud e sublim şi straniu. Totul pare o invenţie literară de cea mai bună calitate.

PROFESORUL (*către Filozof*): Am impresia că prietenul nostru n-a spus toiul.

VICA (*frământată*): Nu vreau să fac un păcat şi să te acuz pe nedrept, dar mă întreb dacă nu cumva l-ai ucis chiar tu, intenţionat.

CHIŢIMIA I: Bănuiala asta să-ţi iasă din cap! Totul s-a întâmplat aşa cum am spus. Martor mi-e Dumnezeu. (*Rău*.) Cum îţi închipui că aş fi putut să-mi omor prietenul pentru tine? Uită-te în oglindă.

VICA: Da, dar pe atunci eram frumoasă! Tu singur ai recunoscut. Mă iubeai în taină, te obsedam... Bănuiala mea e verosimilă... Sper, totuşi, că nu l-ai ucis, sper... Chiar dacă m-ai fi iubit ca un nebun, nu te-aş ierta!

CHIŢIMIA I: Nu te iubeam atunci, când trăia el... Îmi plăceai... Mă şi obsedai puţin... Dar nici chiar într-atât încât să mă împingi la violenţă.

VICA: Atunci e altceva la mijloc. Înseamnă că te-a obsedat ghidul celebrităţii. Te-ai gândit să te căsătoreşti cu mine pentru a pune mâna pe lucrările lui, ştiai că el mi le-a lăsat mie în păstrare. Ştiai că lucrările lui sunt de

valoare şi că el are geniu. Înseamnă că ai făcut totul din cea mai abjectă meschinărie şi că eşti un impostor sinistru! Asta eşti!

CHIŢIMIA I: Gândul de a-i lua ideile mi-a venit mai târziu, iar în valoarea lor genială n-am crezut niciodată, nici chiar acuma, când Profesorul pretinde că voi lua, vrând-nevrând premiul Nobel.

PROFESORUL: O să-l iei!

FILOZOFUL: Nu-l ia!

PROFESORUL: De ce?

FILOZOFUL: Am să vă spun când vom rămâne singuri.

VICA: Ce înseamnă singuri? Adică fără mine?

FILOZOFUL: Vai, doamnă, n-am făcui nici o aluzie!

VICA (*teribil de tulburată*): Ce să înţeleg din toate astea? Că el există? Că s-a Întors? S-a întors unde? Şi de unde? (*Către Chiţimia I.*) L-ai văzut, într-adevăr? Ai vorbit cu el? (*Acesta tace.*) Cum arată? Te-a întrebat ceva de mine?

CHIŢIMIA I: Nu!

VICA: Dar de ce nu m-ai chemat? Poate voiam să-i vorbesc! (*Plânge.*) Voiam să-l văd! Cum ai putut să nu mă chemi?

CHIŢIMIA I: Uite că nu mi-a venit ideea!

VICA: Dacă există cu adevărat, va trebui să-i dau o explicaţie... Să-i explic cum l-am trădat vreme de douăzeci de ani, cu bună-ştiinţă. Probabil că sunt vinovată... Poate că trebuia să-l aştept... Din moment ce el s-a întors, trebuia să-l aştept... (Iese, călcând ţeapănă, ca o somnambulă şi trece în camera cealaltă, închizând glasvandul în urma ei. Ceilalţi rămân o vreme îngânduraţi.)

PROFESORUL (*către Filozof*): Voiai să spui ceva mai înainte.

FILOZOFUL: Da. Că planurile dumneavoastră de a lansa această idee pe piaţa mondială şi de a cuceri premiul Nobel sunt foarte aproape de prăbuşire.

PROFESORUL: De ce?

FILOZOFUL: Dacă domnul Chiţimia este normal, iar eu nu mă îndoiesc de asta, şi dacă ceea ce ne-a relatat este exact, tipul vă va lăsa cu buza umflată.

PROFESORUL: Dumneata crezi că, într-adevăr, persoana e Chiţimia cel autentic sau...

CHIŢIMIA I: Sau ce?

PROFESORUL: Ştiu şi eu? O sosie... O dublură... Nu-mi dau seama ce.

FILOZOFUL: Domnilor, nu asta are importanţă, adică ce este sau ce nu este. Important e că nu mai sunteţi proprietarii ideii... Că a apărut proprietarul cel adevărat... Care se mişcă şi, mai ales, vorbeşte... Din punct de vedere juridic, ideea nu vă mai aparţine. (*Pauză*.) Din fericire, cred că posed soluţia cu care puteţi ieşi din încurcătură. Da, cred că am soluţia cu care lucrurile pot fi luminate şi toate confuziile lichidate.

PROFESORUL: Păi, spune-o!

FILOZOFUL: Aceasta iese, însă, din cadrul consultaţiei şi se plăteşte după un tarif special. Două sute de lei. (*Profesorul şi Chiţimia I se privesc nedumeriţi*.)

PROFESORUL: Adică doreşti încă două sute de lei, ca să ne spui ideea?

FILOZOFUL: Exact.

PROFESORUL (*către Chiţimia I*): Ai această sumă?

CHIŢIMIA I: Nu. Şi nici nu vreau să mai apelez la nevastă-mea. Această fiinţă mi-a devenit oribilă.

PROFESORUL (*scoate o suta din buzunar şi i-o arată Filozofului*): O sută e suficient?

FILOZOFUL: Ştii foarte bine că nu suport tocmeala.

PROFESORUL (*îi dă două sute*): Poftim! Îmi dai chitanţă?

FILOZOFUL: Bineînţeles. (*Îi dă o chitanţă*.) Dragii mei, iată despre ce e vorba. Eu am să vă relatez un caz similar, iar dumneavoastră veţi trage concluziile cuvenite. Un client de-al meu — altfel medic destul de reputat — mi

s-a plâns de următoarea chestiune: se trezea în fiecare miez de noapte strigat de cineva, de o voce care semăna exact cu a lui. Se scula, se ducea în cambra alăturată şi acolo peste cine credeţi că dădea? Peste el însuşi. Adică o fiinţă care semăna exact cu el şi care-i cerea fără încetare: „Dă-mi drumul afară! Dă-mi drumul afară!” Clientul meu, speriat de situaţie, a ţinut, însă, fiinţa respectivă închisă în camera respectivă şi m-a întrebat pe mine ce e de făcut. În primul rând că nu putea dormi, în al doilea rând că fiinţa aceea putea să scape. Am avut o discuţie îndelungă, din care au reieşit două ipoteze.: ori că e vorba de un frate geamăn, despre care nu aflase până atunci, ori că e vorba de un aller ego, adică de o dedublare, de o porţiune independentă a propriei sale fiinţe. Cum astfel de cazuri sunt fără ieşire, i-am sugerat ceva, iar el, în noaptea următoare, s-a dus în camera alăturată şi, fără nici un zgomot... (*Sugerează, printr-un gest, sugrumarea cuiva*.) Asta e tot. (*Pauză. Profesorul şi Chiţimia I se gândesc, îndelung*.)

CHIŢIMIA I (*către Filozof, îngândurat*): Credeţi că...

PROFESORUL: Mai încet!

CHIŢIMIA I: Credeţi că ar fi cazul să încercăm o...

FILOZOFUL: Nu aşteptaţi mură-n gură de la mine. Sper că sunteţi destul de inteligenţi ca să înţelegeţi că, în astfel de situaţii, nu există decât o variantă.

PROFESORUL (*către Chiţimia I*): Din păcate, prietenul nostru are perfecta dreptate. Părerea mea este să procedezi în felul următor: la noapte, o trimiţi pe doamna undeva, la o rudă, sub un anumit pretext... Deşi cred că nu e cazul. (*Se răzgândeşte*.) Nu, nu e cazul, pentru că ar bănui, şi cine ştie ce i-ar trece prin cap. La ora aceea ea oricum doarme, aşa că...

CHIŢIMIA I: Aşa că ce?

PROFESORUL: Poţi lucra nestingherit.

CHIŢIMIA I: Ce să lucrez?

PROFESORUL (*enervat*): Dumneata faci pe prostul? Îl vei lucra pe individ... (*Imită gestul strângerii de gât.*)
CHIŢIMIA I (*decis*): Nu.
FILOZOFUL: De ce?
CHIŢLMIA I: Nu pot.
FILOZOFUL: Ţi-e frică?
CHIŢIMIA I: Nu sunt capabil.
PROFESORUL: Din moment ce ai mai făcut-o odată...
CHIŢIMIA I: Nu insistaţi! Dacă vă spun că nu pot, înseamnă că nu pot! Nu mă ajută nervii. Ia duceţi şi voi în spinare o obsesie timp de douăzeci de ani şi să vedem dacă vă mai convine să riscaţi încă una! Sunt la capătul puterilor. N-am închis ochii toată noaptea. Mi-e frică!
FILOZOFUL: Ţi-e frică de el?
CHIŢIMIA I: Fireşte. Deşi pare blând şi la locul lui, cine ştie ce reacţie poate avea la un moment dat. Dacă are şi el aceeaşi intenţie?

(*Profesorul şi Filozoful se privesc iluminaţi.*)

PROFESORUL: Ai dreptate. Vom proceda altfel. Aşteptaţi-mă câteva clipe. Mă întorc cu o soluţie. (*Iese pe uşa de la intrare.*)
FILOZOFUL: Domnule Chiţimia, dar care este numele dumitale adevărat?
CHIŢIMIA I: Poate n-o să mă credeţi, dar am uitat. Am făcut un mare efort de voinţă şi l-am uitat.
FILOZOFUL: Era un nume frumos?
CHIŢIMIA I: Un nume normal. N-aveţi impresia că Chiţimia are o rezonanţă sumbră?
FILOZOFUL: Chiţimia?! Într-adevăr, e un cuvânt care mie îmi dă fiori neplăcuţi pe şira spinării. E un nume draculic, de vampir. Domnule, eu mă duc. Ţineţi minte ce vă spun: sunteţi în pericol. Acţionaţi rapid.
CHIŢIMIA I: Vă rog să aşteptaţi până vine domnul Profesor.

Nu mă lăsaţi singur.

FILOZOFUL (*îndreptându-se spre uşă*): Dar sunteţi cu soţia...

CHIŢIMIA I (*misterios şi îngrijorat*): Soţia?! (*În şoaptă*.) Mă întreb dacă, într-adevăr, ea e străină de aceste vizite, dacă nu cumva...

FILOZOFUL: Exclus. Am privit-o atent. Nu ştia nimic. Suferea sincer.

CHIŢIMIA I: Totuşi, nu plecaţi.

PROFESORUL (*intră însoţit de Japonez*): Am sosit.

JAPONEZUL: Bună ziua. Domnu' Chiţimia, mai sunteţi supărat pe mine?

PROFESORUL: Lasă asta. Ai înţeles ce ţi-am spus pe drum?

JAPONEZUL: Eu sunt născut la şase luni jumate şi cam redus la minte. Spuneţi-mi încă o dată despre ce e vorba şi cât primesc.

PROFESORUL: Vei sta ascuns după această draperie şi, când îţi va face semn domnul Chiţimia, vei ieşi şi... (*Face semnul gâtuirii*.) Cinci sute e bine? Uite două sute avans. (*Îi dă două sute*.)

JAPONEZUL: Îmi trebuie o pereche de mănuşi.

CHIŢIMIA I (*caută în palton şi-i dă o pereche de mănuşi*): Poftim.

JAPONEZUL: N-am înţeles o chestie: vreţi sa-l lichidaţi total? Pentru că, în cazul acesta... dublez preţul...

PROFESORUL (*le face cu ochiul celorlalţi*): Nu. Doar atât cât să-l ameţeşti şi să-l sperii.

JAPONEZUL: Perfect. (*Îşi pune mănuşile*.) Cât mai avem de aşteptat?

(*Se aude soneria de la intrare. Cei patru încremenesc. Japonezul se ascunde, instinctiv, după draperie*.)

PROFESORUL (*în şoaptă, către Chiţimia I*): Crezi că e el?

CHIŢIMIA I (tulburat): S-ar putea... Ascundeţi-vă!

(*Profesorul şi Filozoful se ascund după draperie, lângă Japonez. Chiţimia I se duce şi deschide*.) Poftim!

CHIŢIMIA II (*intră sfios, slab, palid, foarte tânăr, cu un zâmbet dezarmant pe faţă*): Te deranjez?

CHIŢIMIA I (*încercând să pară calm*): Nu... Nici vorba... Dar de ce crezi ca mă deranjezi?

CHIŢIMIA II: Am zis şi cu aşa... (*Pauză. Cei doi tac şi se privesc, stânjeniţi*.)

CHIŢIMIA I: Iartă-mă că revin asupra întrebărilor pe care ţi le-am pus mai înainte.

CHIŢIMIA II: Te rog.

CHIŢIMIA I: Cu ce scop îmi faci tu aceste vizite în ultimul timp?

CHIŢIMIA II: Cum cu ce scop?

CHIŢIMIA I: l)a. Cu ce scop?

CHIŢIMIA 11 (*încurcat*): Veneam să te văd... să... Dar dacă te deranjez...

CHIŢIMIA I: Nu-i vorba de deranj, deşi mă incomodează oarecum aceste vizite, mai ales când au loc după miezul nopţii. Totuşi, trebuie să-mi dai o explicaţie. Acum! Pe loc! Ce semnificaţie are prezenţa ta aici? Vrei să-mi reproşezi ceva?

CHIŢIMIA II: Ce să-ţi reproşez?

CHIŢIMIA I (*îşi iese, brusc, din minţi şi începe să urle*): Ştii tu foarte bine ce vrei să-mi reproşezi! Te simţi frustrat, jefuit, despuiat? Doreşti să mă acuzi? Să mă sperii? Să mă ucizi? Vrei ceva înapoi? (*Se îndreaptă spre el, violent*.) Ascultă! Să nu îndrăzneşti să-mi reproşezi ceva! Eu nu am nici o vină faţă de nimeni! Nici tu, în locul meu, nu ai fi fost altfel! Ştii bine ce spun! Iar dacă vrei numele înapoi, ia-l şi du-te dracului! Du-te cu numele tău şi cu trecutul tău cu tot! (*Face un semn spre locul unde se află Japonezul. Acesta iese din spatele draperiei şi se îndreaptă în vârful picioarelor spre Chiţimia II, care e cu spatele. În aceeaşi clipă, apare Vica, şi Japonezul se opreşte, derulat*.)

VICA (*aeriană, cu glasul stins de emoţie, către Chiţimia I*): De ce strigi la el? (*Se apropie, îl împinge pe Chiţimia I la o parte, şi-l priveşte, fără să se mai sature, pe Chiţimia II. Se privesc îndelung, cu o nesfârşită uimire*.) Dragul meu, cât de neschimbat ai rămas! Mă recunoşti?

CHIŢIMIA II (*intimidat*): Sigur că te recunosc...

VICA (*într-un extaz sublim*): Ai acelaşi glas ca în ziua când ne-am cunoscut, în faţa florăriei. Dar eşti palid, palid... Doamne, ce palid eşti şi câtă lumină mai ai în ochi! Spune-mi, ţi-a fost dor de mine şi ai venit să mă vezi? Ai venit să mă iei? Te aşteptam, te aşteptam, în ultimul timp nu mai aveam răbdare, bine-ai venit, bine-ai venit, aşteaptă-mă o clipă, voi fi gata imediat şi vom pleca... (*Dispare în încăperea cealaltă. Profesorul şi Filozoful ies din spatele draperiei şi, împreună cu Japonezul şi Chiţimia I, se apropie ameninţători de Chiţimia II, care stă absent în mijlocul încăperii. În clipa următoare apare însă Vica şi toţi încremenesc de uimire: aceasta s-a transformat şi a întinerit cu douăzeci de ani, e frumoasă, suavă, cu chipul iluminat de fericire. Ea îl ia de mână pe Chiţimia II şi-l trape spre uşa, febrilă*.) Să mergem, dragul meu! Trebuie să ne grăbim! Să ne grăbim!... (*Cei doi ies. Un lung moment de tăcere. Japonezul îşi scoate mănuşile, i le întinde lui Chiţimia I şi se îndreaptă spre uşă*.)

JAPONEZUL: Cu mine sper că nu mai aveţi treabă. (*Pauză*.) Cât priveşte avansul... rămâne avans... (*Iese*.)

FILOZOFUL: O să mă duc şi eu. Am un client care mă aşteaptă. Vă salut cu respect! (*Iese*.)

PROFESORUL (*într-un târziu*): Şi eu o să dau o fugă până acasă. Trebuie să tai nişte lemne. Mă scuzi. (*Iese*.)

CHIŢIMIA I (*îngândurat*): Va să zică ea a plecat, el a plecat, ei au plecat. CIC-ul e aproape rezolvat. (*Cu un gest brusc răstoarnă macheta, sfărâmând-o. Apoi se aşază, îngândurat*.) Şi acum voi încerca să-mi aduc

aminte care este numele meu...

---- CORTINA ----